Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 39 (4734).
17 ФЕВРАЛЬ 1982 й.
ЧОРШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 3 тийин

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ЎҚУВЧИЛАР ПРАКТИКАДА

БУГУН

Тошкент полиграфия техникумининг 112 ўқувчиси Ленинград, Олмаота ва Тошкент полиграфия корхоналарида ишлаб чиқариш практикасида ўз билимларини синамоқдалар.

Улар практика давомида китоб ишлаб чиқариш технологиясининг илғор прогрессив методларини ўрганадилар. Техникумда асосан юқори босма технологияси, полиграфия машина ва ускуналари, полиграфия корхоналарида планлаштириш, китоб савдосини ташкил қилиш ва шу сингари ихтисослик бўйича касб ўргатилади.

Ўтган йилларда техникумни 2000 дан ортиқ ўқувчи тамомлаб, Тошкент «Матбуот» бирлашмасига, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти босмахонасига ва республика, область ҳамда район босмахоналарига ишлашга йўл олдилар. Ўқув жараёнида ўқувчилар амалий машғулотлар билан янги электрон ҳисоблаш машиналари, электроника аппаратлари билан, техникавий қурилмалар билан танишадилар.

Шу кунларда техникумда 1000 ўқувчи таълим олиб, шулардан 81 ўқувчи Лаос, Монголия, Куба, Конго, Яман, Панама каби мамлакатлардан келган ёшлардир. Бу ўқувчиларнинг пухта билим олишлари учун техникумда барча шарт-шароит яратилган. Уларнинг билимини чуқурлаштириш мақсадида полиграфия ва бошқа фанлар соҳаси бўйича семинар, илмий конференциялар, адабий кечалар тез-тез ўтказиб турилади. Шунингдек, чет эллик студентлар билан интернационал дўстлик клуби ташкил этилган. Бундан ташқари бу ерда «Лола» ва «Радар» бадиий ҳаваскорлик ансамбллари яхши фаолият кўрсатмоқда.

Д. ИКРОМОВА.

Тошкент тепловоз депоси коллективи беш йиллик иккинчи йили топшириқларини шараф билан адо этмоқда. Тепловоз парки яқинда ТЭП—70 маркали кўп минг от кучига эга бўлган тез юрар тепловоз билан бойиди. Ана шундай янги тепловозлардан бирини бошқариш шарафига 1 класс машинисти коммунист Раҳим Азизов муяссар бўлди.

СУРАТДА: Р. Азизов навбатдаги сафарга жўнаш олдидан.

М. Нуриддинов фотоси.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА

• Партия режалари—халқ режалари— • СССР 60 йиллигига—60 зарбдор ҳафта • Барча резервлар—ишлаб чиқаришга • Тошкентнинг 2000 йиллиги олдидан

СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА — ОММА ИЖОДИ

ЁРҚИН ПРОГРАММА АСОСИДА

Партиямиз XXVI съезди ўн биринчи беш йилликнинг улуғвор режаларини белгилаб берди. Меҳнат коллективларининг ташаббусини ана шу режаларни изчил амалга оширишга қаратиш зарурлиги қайд этиб ўтилди. Қуйида илғор корхоналар партия ташкилотларининг етакчилари съезд қарорларини амалга ошириш йўлида қилинаётган ишлар ҳақида гапириб беришади.

СЪЕЗД ДЕЛЕГАТИНИНГ НАМУНАСИ

С. НОСОВЕЦ,
Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводи партия комитети секретарининг ўринбосари.

— Мана партиямиз XXVI съезди ўз ишини бошлаганига яқинда бир йил тўлади. Съезд тузиб берган жуда катта бунёдкорлик программасини амалга оширишга корхонамиз инженер-техник ходимлари, ишчи-хизматчилари ҳам ўзаларининг муносиб ҳиссаларини қўшяптилар. Агар ўнинчи беш йилликда пахтакорлар учун 43 мингдан зиёд терим машиналари тайёрлаб берилган бўлса, янги беш йилликдаги режа бундан ҳам юксакроқдир.

Йил сайин, ой сайин эришилаётган ютуқларнинг сабаблари нимада? Энг аввало шуни айтиш керакки, коммунистлар съезд қарорларини амалга оширишда ташаббускорлик ва юксак онглилик намуналарини кўрсатмоқдалар. Шу ўринда 15-цех токарлар бригадасининг бошлиғи, КПСС XXVI съездининг делегати Юрий Степаненконинг шахсий намунасини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман. У ўн бешлар ташаббусига қўшилиб, меҳнатда янгидан-янги муваффақиятларга эришяпти.

Унинг съезддан қайтиб келгандан кейиноқ, цех коллективига, бутун корхонамиз меҳнатчиларига съезддан олган бой таассуротларини гапириб бергани, унинг қарорларини бекаму-кўст амалга ошириш ҳар бир коммунистга, ҳар бир ишчи-хизматчига, ҳар биримизнинг ишчанлигимиз ва интизомимизга боғлиқ эканлигини алоҳида таъкидлагани эсимда. Мана, орадан салкам бир йил вақт ўтди, холос. Лекин шу қисқа давр ичида коммунистлар мусобақада меҳнат намуналарини кўрсатдилар.

Ю. Степаненко бригадаси беш йиллик топшириғини В. И. Ленин туғилган куннинг 115 йиллигигача адо этиш учун курашяпти. «СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига — 60 зарбдор ҳафта» шиори остидаги мусобақада шунингдек, Елена Васильевна Риженкова етакчилик қилаётган 2-цех коммунистлари, Ольга Григорьевна Карпова раҳбарлик қилаётган 14-цех коммунистлари ва бошқа кўпгина цех, бригада ва участкаларнинг азаматлари совриндор бўлишяпти. Владимир Шумицкий, Эгам Матқулов, Абдусаттор Абдураҳмонов, Исроил Алланов каби кўплаб коммунистлар фидокорлик намуналарини кўрсатмоқдалар, съезд қарорларини бажаришга ўз муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

ТАШАББУСКОРЛАР САФИДА

Ш. АКБАРОВ,
Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номидаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг секретари.

— Партия XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди қарорлари партия ташкилотимизнинг дастуруламалидир. Ҳақиқатан ҳам бу қарорларни адо этиш партия ташкилотидан жуда катта куч-ғайрат сарфлашни, ишда ташаббускорлик ва ижодкорликни талаб этади. Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди делегати Раъно Тўйчиева, 1-цехдан Флюра Полтаева ва бошқалар бир беш йилликда икки беш йиллик шахсий топшириғини бажариш юзасидан бошланган ташаббусга биринчилар қаторида қўшилган эдилар. Ҳозир шуни қувонч билан таъкидлаш мумкинки, улар ўн биринчи беш йилликнинг икки ярим йиллик топшириғини муваффақиятли адо этдилар.

«Социалистик мусобақа — омманинг ижодидир. Ўзининг моҳият-эътибори билан у одамларнинг юксак онглилигига ва ташаббускорлигига асосланган. Худди ана шу ташаббускорлик ишлаб чиқариш резервларини топишга ва уларни ҳаракатга келтиришга, иш самарадорлиги ва сифатини оширишга ёрдам беради», деб таъкидлаган эди Л. И. Брежнев партия XXVI съездида қилган Ҳисобот докладида. Худди ана шу ташаббускорлик корхонамизда беш йилликни муддатидан илгари бажариш ватанпарварлик ҳаракатига далда бермоқда.

Юзлаб тикувчиларимиз беш йиллик шахсий топшириқларини 3 ва 4 йилда бажариш учун ҳаракат қилишяпти. Улар орасида Дилбар Тўлаганова, Валентина Алексеева ва бошқалар бор. «СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига — 60 зарбдор ҳафта» мусобақасининг кейинги ғолиби — 7-цех ишчи-хизматчилари намунаси ҳам бошқаларни янги марраларга руҳлантиряпти.

Бу муваффақиятларнинг асосида партия ташкилотининг кундалик ташкилотчилик ва тарбиявий ишлари ётибди. Бу ишларни янада такомиллаштириш — Фахрли бурчимиздир.

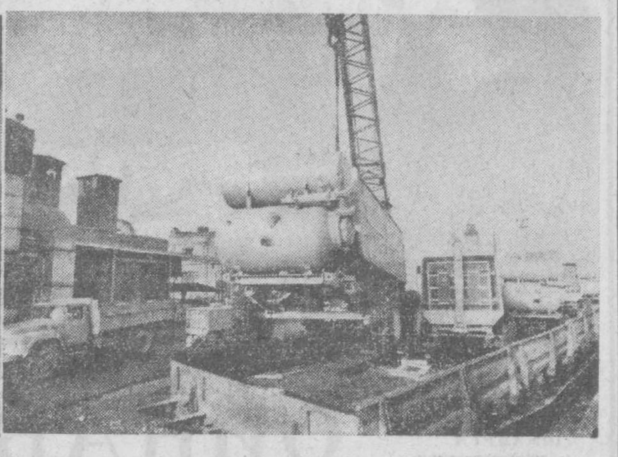

Шаҳримиздаги «Компрессор» заводининг коллективи ўтган йилнинг IV квартали якунлари бўйича Химия ва нефть машинасозлиги министрлиги ҳамда оғир машинасозлик ишчилари касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғига сазовор бўлди. Завод маҳсулотларини мамлакатимизнинг турли қурилишларида — Сургут ГРЭСи, Экибастузда, Воркутада, Тюмень нефтчилари ҳузурида учратиш мумкин.

СУРАТЛАРДА: корхонанинг илғор ишчиси, Ўзбекистон Компартияси XX съездининг делегати КПСС аъзоси М. К. Миронова; Орёл областига жўнатилаётган компрессорлар.

Р. Шамсутдинов фотолари. (ЎзТАГ).

КОММУНИСТЛАРНИНГ АВАНГАРДЛИК РОЛИНИ ОШИРАЙЛИК

16 февраль куни Тошкентда «КПСС XXVI съезди қарорларини бажариш соҳасида республика партия ташкилотларининг вазифалари. Коммунистларнинг авангардлик ролини оширайлик, ишлаб чиқариш ва ижтимоий фаолиятнинг ҳамма соҳаларида уларнинг активлигини ривожлантирайлик» деган мавзуда Ўзбекистон Компартияси шаҳар ва район комитетлари биринчи секретарларининг семинари иш бошлади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов семинарни очиб, КПСС XXVI съездининг коммунистлар авангардлик ролини ошириш ҳамда ишлаб чиқариш ва ижтимоий ҳаётда уларнинг активлигини ривожлантириш тўғрисидаги қарорларини бажариш соҳасида республика партия ташкилотларининг вазифалари ҳақида доклад қилди.

Семинарда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети иккинчи секретари Л. И. Грековнинг «Кадрлар — партия раҳбарлигининг ҳал қилувчи бўғини. КПСС XXVI съезди қарорларини бажариш учун кадрларга нисбатан қўйилаётган талаблар, уларнинг ўсиб бораётган роли ва масъулияти»; Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раиси И. Б. Усмонхўжаевнинг «КПСС XXVI съезди қарорлари асосида халқ депутатлари Советлари фаолиятининг муҳим масалалари. Советларда ишлаётган коммунистларнинг роли ва активлигини оширайлик»: Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Т. Н. Осетровнинг «Озиқ-овқат программасини актив ҳал қилайлик. Савдо-сотиқни янада ривожлантириш ва аҳоли талабэҳтиёжларини тўлароқ қондириш вазифалари»; Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети секретари О. У. Салимовнинг «КПСС XXVI съезди қарорлари асосида идеологик, сиёсий-тарбиявий ишни яхшилаш вазифалари. Бу ишнинг жанговарлигини, актуаллигини, оммабоплигини, совет кишиларининг талаб ва эҳтиёжларига мувофиқлигини оширайлик»; Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети секретари Е. А. Айтмуротовнинг «КПСС XXVI съезди қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг интенсивлигини янада ошириш, уни бошқаришни яхшилаш тўғрисида. Республикада ана шу ишнинг асосий йўналишлари. Қишлоқ хўжалигига партия раҳбарлигининг форма ва методлари»; Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети секретари А. А. Хўжаевнинг «Капитал қурилиш — беш йилликнинг ҳал қилувчи соҳаларидан бири. Асосий фондларни ишга туширишни анча кўпайтирайлик, чиқимларни камайтирайлик» деган мавзулардаги докладлари тингланди.

Партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети 1981 йил ноябрь Пленумининг қарорлари ва КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўрсатмалари ва тавсиялари, деб таъкидланди семинарда, экономикага раҳбарлик қилиш, пухта ўйланган ва талабчан кадрлар сиёсати соҳасида, умумдавлат манфаатларини қаттиқ туриб ҳимоя қилишда, партиявий, коммунистик этикани бузиш ҳолларига қарши курашда партия комитетлари олдига янги, масъулиятли вазифаларни қўймоқда. Партия қатъий тежамкорлик режимига риоя этишни, халқ мулкига омилкорлик ва тежамкорлик билан қарашни, меҳнаткашларни коммунистик идеалларга чексиз садоқат руҳида тарбиялашни талаб қилмоқда.

Ўзбекистон партия комитетлари, деб уқтириб ўтилди докладларда, КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди қарорлари асосида республиканинг иқтисодий ва социал ривожлантириш вазифаларини амалга ошира бориб, коммунистларнинг активлигини ривожлантиришга, уларнинг куч, тажриба ва билимларини резервларни қидириб топишга, меҳнат самарадорлигини оширишга сафарбар этишга кўпроқ эътибор бера бошладилар. Коммунистлар меҳнатда фидокорлик, ишга виждонан муносабатда бўлишнинг муносиб намунасини кўрсатмоқдалар, қимматли ташаббуслар ва янги ишлар билан майдонга чиқмоқдалар. Бу эса хўжалик ва маданий қурилишнинг турли соҳаларида партия таъсирини кучайтиришга ёрдам бермоқда.

Семинарда партия ташкилотлари жанговарлиги ошганлигининг, уларнинг коллективларда юксак меҳнат ғайратини, яхши маънавий иқлимни вужудга келтира олиш маҳоратини кўрсатувчи яққол мисоллар айтиб берилди. Яхши ўзаро талабчанлик муҳитини, камчиликларни соғлом амалий танқид қилишни, ошкора фикрлашиб олишни ҳамма жойда йўлга қўйиш зарурлиги таъкидлаб ўтилди.

Қарорлар ижросини назорат қилиш ва текшириш — партия ишининг энг муҳим қисмларидан биридир. Бу қарорларнинг асосий сиёсий йўналиши партия раҳбарлигининг самарадорлигини оширишга, партия ташкилотлари фаолиятининг услуби ва методларини яхшилашга, экономикага партия, хўжалик ва давлат раҳбарлиги нисбатининг энг мақбул формаларини ишлаб чиқишга қаратилиши лозим.

Семинарда партия комитетлари фаолиятининг турли жиҳатлари, халқ депутатлари Советларида, касаба союз ва комсомол ташкилотларида коммунистлар ишини активлаштириш соҳасида, меҳнаткашларнинг муҳим эҳтиёжларига, барча мавжуд ички резервларни қидириб топиб, ишга солиш проблемаларига коммунистларнинг эътиборини кучайтириш борасида партия комитетларининг кундалик вазифалари ёритилди. Партия комитетлари барча соҳаларда ўз таъсирини кучайтириб, ўн биринчи беш йилликда республика олдида турган вазифалар муваффақиятли ҳал этилишини, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигининг муносиб кутиб олинишини таъминлашлари лозим.

Семинар ўз ишини давом эттиради. (ЎзТАГ).

«БИЛИМ» ЖАМИЯТИ ТАШКИЛОТЛАРИДА

ИЗЧИЛЛИК БИЛАН

КПСС XXVI съездининг бир йиллиги олдидан ишлаб чиқариш корхоналарида, олий ўқув юртларида, муассасаларда турли тадбирлар олиб борилмоқда. Буларда съезд қарорларини ҳаётга тадбиқ этиш ва пропаганда қилиш бўйича суҳбатлар ўтказилмоқда.

«Билим» жамияти Октябрь район ташкилоти бу борада ибратли ишлар олиб бормоқда. Ҳар ойнинг биринчи жума кунида жойларда «Ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йили якунлари ва ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йили вазифалари» деган темада олимларнинг чиқишлари ташкил этилмоқда. Масалан, лектор, экономика фанлари кандидати, доцент Н. Ўткилбоев «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасида, Тошкент бадиий буюмлар фабрикасида — директор Ё. Акбарова, Тошкент тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида — директор Ш. Аҳмадалиева, республика шаҳарлараро телефон станциясида экономика фанлари кандидати, доцент Т. Мирзаев, Бош универсал магазинида — экономика фанлари кандидати, доцент А. Муталов, шунингдек «Ильич», «Новза» маҳаллаларида лекторлар турли темаларда қизиқарли лекция ва суҳбатлар ўтказмоқдалар. Район «Билим» жамиятининг ташаббуси билан ўтказилаётган бу лекцияларга айниқса Абу Райҳон Беруний номли Тошкент политехника институтининг ўқитувчилари ва олимлари, меҳнатни ташкил қилиш илмий-тадқиқот институти, «СредазНИИпишчепром» институти олимлари яқиндан ёрдам беришмоқда.

Бундан ташқари Ўзбекистон телевидение ва радиоэшиттириш Давлат комитетида, «Ташкентпиво» бирлашмасида, республика шаҳарлараро телефон станциясида, картонаж-чўтка ишлаб чиқариш комбинатида ва бошқа жойларда съезд қарорларини ўрганиш бўйича лекторийлар тузилган бўлиб, уларнинг машғулотлари мунтазам ўтказилмоқда. Шунингдек, районда 26 та халқ университети бўлиб, улар «Ташобувторг», Тошкент бадиий буюмлар фабрикаси, 13, 40, 92-мактаб ҳамда Тошкент политехника институтида ишлаб турибди.

Районда атеистик, иқтисод, медицина, санъат ва адабиёт, ҳарбий ватанпарварлик билимларини пропаганда қилиш бўйича бешта совет доимий ишлаб турибди. Бу советларда ҳам КПСС XXVI съезди қарорларини изчиллик билан пропаганда қилиш бўйича қатор тавсияномалар ишлаб чиқилмоқда. Районни коммунистик меҳнат, юксак маданият ва намунали жамоат тартиби ўрнатилган районга айлантириш борасида ҳам турар-жойлар ва маҳаллаларда қизғин суҳбатлар ўтказилмоқда.

С. ҲАМИДОВА.
«Билим» жамияти Октябрь район ташкилотининг масъул секретари.

Тонгги газеталарда

● Япониядаги «Асахи» газетаси редакциясининг саволларига СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Тихоновнинг жавоблари эълон қилинган.

● Касаба союзлари X жаҳон конгресси ишининг якунловчи куни Жаҳон касаба союзлари федерациясининг СССР Олий Совети Президиуми Раиси Л. И. Брежнев билан Куба Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси Ф. Кастрога «Меҳнаткашлар манфаатларига хизмат қилиш ишидаги катта хизматлари учун» ЖКСФнинг олтин медалини бериш тўғрисидаги қарори қабул қилинди.

Л. И. Брежнев ва Ф. Кастро ўртоқларга ЖКСФнинг мукофоти берилиши халқаро кескинлик юмшатилишини ва тинчликни мустаҳкамлаш, қуролсизланиш ва бутун дунёда социал тараққиёт учун курашга улар қўшган ғоят катта ҳисса кенг кўламда эътироф этилганлигининг ифодасидир.

ХАЛҚАРО МАВЗУДА СУҲБАТ

АҚШ: авантюристик йўлни авж олдириш сари яна бир қадам

Информация агентликларининг телетайплари 9 февраль куни Америка Қўшма Штатлари ўзининг агрессив ҳарбий қудратини оширишдан иборат авантюристик йўлни авж олдиришни давом эттираётганлигини яна бир марта тасдиқлади. Вашингтондан АҚШ ваҳшиёна оммавий қирғин қуролининг яна бир тури — заҳарловчи моддаларни кўплаб ишлаб чиқаришга киришаётганлиги хабар қилинди. Президент Р. Рейган бу қарорни оқлаб кўрсатишга уриниб, уни «АҚШнинг миллий манфаатлари учун жуда муҳим» деб атади. Гўё «ҳозирги халқаро вазият» шуни тақозо этаётган эмиш.

Бироқ Вашингтоннинг «ҳозирги халқаро вазиятни рўкач қилиб ишлатаётган бу найранги жаҳон жамоатчилигини чалғита олмайди. Совет Иттифоқи химиявий урушга тайёрланмоқда, АҚШ эса жавоб тадбирларини кўрмоқда, деган уйдирмалар билан ҳам жаҳон жамоатчилигини алдаб бўлмайди. Қўшма Штатлар СССРга қарши бундай иғвогарлик кампаниясини биринчи марта олиб бораётгани йўқ. Вашингтон гўё Совет мамлакатида ишлаб чиқарилган химиявий қуроллар Лаосда ва Кампучияда, сўнгра эса Афғонистонда фойдаланилганлиги тўғрисидаги мишмишларни тарқатган эди. Бу уйдирмалар Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ва Халқаро Қизил Крестнинг нуфузли экспертлари томонидан рад этилган бўлсада, Вашингтон ўзини бундай раддияни эшитмаганга солди.

Бундай очиқдан-очиқ беандишалик қилинаётганлигининг моҳияти шуки, «совет химиявий қуроли» тўғрисидаги уйдирмалар Пентагонга заҳарловчи моддаларнинг янги-янги турларини ишлаб чиқариш учун қўшимча равишда миллиардлаб доллар ажратиш тўғрисидаги қарорни конгрессдан ўтказиб олишга ёрдам беради. Иккинчи томондан, бу нарса уларга Қўшма Штатларнинг ўзи шундай қуролларни ишлаб чиқаришни мислсиз даражада кўпайтираётганлигини жамоатчиликдан яширишга хизмат қилади. Худди АҚШнинг ўзи шундай иш тутаётганлигини кўрсатувчи кўплаб фактларни келтириш мумкин. Шуни айтиш керакки, АҚШ Жанубий-Шарқий Осиёдаги агрессия вақтидаёқ химиявий қуролни қўллангандигина эмас, ундан кенг миқёсда фойдаланди. Вьетнам тупроғининг ўзига Америкада ишлаб чиқарилган 150 минг тоннага яқин заҳарловчи модда ташланди. Бундай моддалардан ҳатто ҳозирги кунларда — Афғонистонга қарши эълон қилинмаган урушда ҳам фойдаланилганлиги тасдиқланди.

Кейинги тўрт йил ичида Вашингтоннинг химиявий ва бактериологик қурол-яроғларни кўпайтириш программаси харажатлари қарийб уч баравар ортди. Ҳозирги вақтда АҚШ аслаҳахоналарида 150 минг тоннадан кўпроқ заҳарловчи моддалар бор. Уч миллионтадан кўпроқ снаряд, ўн минглаб авиация бомбалари, юз минглаб миналар ичига шундай моддалар жойлаб қўйилган.

Вашингтон 1980 йилда оммавий қирғин қуролларининг энг ваҳшиёна воситаларидан бири бўлган химиявий қуролни тақиқлаш тўғрисида 1976 йилда бошлаб юборилган Совет — Америка музокараларини бир томонлама тартибда тўхтатиб қўйганлигига ажабланмаса ҳам бўлади.

Р. Рейган маъмурияти ҳокимият тепасига келгандан кейин АҚШда химиявий урушга тайёргарлик айниқса кенг тус олди. 1981 молия йилида ана шу мақсадларга 260 миллион доллар сарфланган бўлса, 1984 йилда 1,4 миллиард доллар ажратиш планлаштирилмоқда. Келаси беш йил давомида умуман «химиявий программани» амалга ошириш учун 6 миллиард доллар сарфлаш кўзда тутилмоқда. Арканзас штатидаги Пайн-Блафф шаҳрида химиявий қуролнинг янги — бинар гази деб аталган турини ишлаб чиқарадиган завод жадал суръатда қурилмоқда. Бу газ асабни палажлаб қўйиш хусусиятига эгадир. Кейинчалик бу заводни ҳар ойда 70 мингта бинарли снаряд ишлаб чиқарадиган қилиб кенгайтириш, сўнгра эса бир қанча бошқа шундай корхоналар қуришга қарор қилинди.

Вашингтон телбаларча тузаётган «химиявий планлар» бутун дунёда, айниқса Ғарбий Европа мамлакатларида қаҳрғазаб уйғотмоқда. Вашингтон авантюристлари бинарли қурол-яроғларни худди ана шу мамлакатлар территорияларида жойлаштириш, эҳтимолки, қўлланиш ҳам ниятидадирлар. Бундай қуролларни жойлаштириш учун биринчи бўлиб Англия ва Италия танланди. Сўнгра навбат Ғарбий Европадаги бошқа давлатлар, жумладан ГФРга келади. Шуни айтиш керакки, бу мамлакатда ҳозирдаёқ Американинг икки минг тоннадан кўпроқ заҳарловчи моддалари сақланмоқда. «АҚШ, — деб ёзади Ғарбий Берлинда чиқадиган «Вархайт» газетаси, — бизнинг қитъамизни ядро уруши майдонигагина эмас, химиявий уруш майдонига ҳам айлантириб қўйишга интилмоқда».

Совет Иттифоқи химиявий қуролни батамом тугатиш учун жуда кўп куч-ғайрат сарфлаб келди ва сарфламоқда. У бундай қуролни ишлаб чиқиш, ишлаб чиқариш ва тўплашни тақиқлаш, уни батамом йўқ қилиб ташлашни қатъий талаб қилмоқда.

Т. КУДРЯВЦЕВА.
(ТАСС).

БУНЁДКОРЛАР БЕШ ЙИЛЛИК ВАХТАСИДА

Беллашиб ишлаганда

Кун сайин чирой очиб гўзаллашиб бораётган пойтахтимизда янги ва шинам кўркам бинолар сони тобора кўпайиб бормоқда.

«Главташкентстрой»га қарашли 11-«Висотстрой» трестининг 1-қурилиш бошқармаси қурувчилари ҳам СССР ташкил топганлигининг 60 йиллик юбилейини муносиб кутиб олиш учун қурилиш майдонларида қўлни-қўлга бериб, янгидан-янги зафарларни қучиш билан иш суръатини тобора оширмоқдалар.

Ҳозирги пайтда бошқарманинг мусобақадош икки бригадаси — Александр Паршуков ва Фёдор Кельм бошчилик қилаётган қурувчилар шаҳримизнинг Лоҳутий ва Кафанов кўчалари кесишган жойда тўққиз қаватли янги турар-жой биносини тикламоқдалар.

Бу улкан бино 64 хонадонга мўлжалланган бўлиб, замонавий услубда қурилмоқда. Бинонинг ёнида уй эгаларининг шахсий енгил машиналари учун гараж қурилиши ҳам бир вақтнинг ўзида жадал суръатда олиб борилаётир.

— Биз меҳнат унумини ошириш учун ишни уч сменада ташкил этганмиз, — дейди участка бошлиғи Сергей Кондатьян. — Коллективимиз асосан монтаж ишларини бажаради. Объектдаги монтаж ишларини иккинчи квартал охиригача тамомлаш ниятидамиз. Мана яқинда бинонинг иккинчи корпуси қурилишини ҳам бошлаб юбордик. Объектда шу пайтгача 200 минг сўмликдан зиёд қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилди.

Бинонинг иккинчи корпусида мусобақа ғолиби А. Паршуков бригадаси самарали меҳнат қилаётир. Илғор бригаданинг азамат бунёдкорлари айни пайтда келгуси йилнинг февраль ойи ҳисобига ишламоқдалар.

Коллектив етакчиси Александр Паршуковдан эришилаётган ютуқларнинг асосий омили нимада эканлигини сўраганимизда, у аниқ ва лўнда қилиб шундай деди:

— Биз биринчи навбатда меҳнат интизомига қатъий риоя қиляпмиз. Бригадамиз аъзолари сафида ўз ишига совуққонлик билан муносабатда бўлувчи шахслар — ичкиликбоз, прогулчи ҳамда ишда бракка йўл қўядиганлар йўқ. Бунга сира-сира йўл қўймаслик учун доимо курашиб келмоқдамиз. Бригадамизда ўзаро социалистик мусобақа яхши йўлга қўйилган. Бунга мисол тариқасида пайвандчилардан Собир Жўраев билан Сергей Коваль, В. Антоненко билан В. Холмирзаевлар ўртасидаги беллашувни мисол қилиб кўрсатишимиз мумкин. Беллашиб ишлаш ўз навбатида иш унумининг янада ошишига ижобий таъсир кўрсатмоқда.

Бригаданинг мусобақадоши Ф. Кельм бошчилик қилаётган коллектив ишчилари ҳам «СССРнинг 60 йиллик юбилейига — 60 зарбдор ҳафталик» ватанпарварлик ҳаракатига қўшилиб иш суръатини янада оширмоқдалар. Бригадада ёш бинокорлар билан бир қаторда бир неча йиллик иш тажрибасига эга бўлган кекса қурувчилар ҳам ишлашади. Улардан бири, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси Тожибой ака Иноғомовдир. Тожибой ака мана қарийб чорак асрдирки, ғишт терувчи бўлиб ишлаб келмоқда. У ўзининг кўп йиллик иш фаолиятида пойтахтимизнинг ўнлаб кўркам бинолари қурилишида актив иштирок этган.

Тожибой ака ёш ишчиларга ўзининг касбкорининг нозик сир-асрорларини сидқидилдан ўргатиб келаётир. Тожибой аканинг шогирдлари — ёш коммунистлар Зиёдулла Қаршибоев, Исмоил Ҳамроевлар бугунги кунда ўз касбининг моҳир усталари саналишади.

Қурилишдаги асосий монтаж ишларини пайвандчилар амалга оширишади. Шунинг учун ҳам объектда ишнинг олға силжишида улар бажарган иши катта роль ўйнайди. Илғор пайвандчилардан И. Файзиев, Б. Маматов, С. Беловлар кунлик нормаларини 110-125 процентдан ошириб уддалашмоқдалар.

— Мен, — дейди дурадгор Аширмат Раҳимов, — укам Яхшилик билан ўзаро мусобақалашиб ишламоқдаман. Бизнинг мақсадимиз объектда зиммамизга юклатилган вазифани виждонан бажариб, СССР ташкил топганлигининг 60 йиллик юбилейини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишдир.

Объектда зарбдор меҳнат қилаётган ҳар бир ишчининг асл мақсади ана шундай: бинони муддатидан илгари фойдаланишга топшириб, меҳнат зафарларини мустаҳкамлашга қаратилган.

Ш. МАШАРИПОВ, Т. НИЁЗОВ.

Турли касб эгалари

ОРЗУ ҚАНОТИДА

ЛАВҲА

Муҳаббат ўрта мактабда ўқиб юрган чоғида тикувчи бўлишни орзу қилар эди. Орзуга айб йўқ, дейди доно халқимиз. Бу жуда тўғри нақл. Албатта, инсон ўз севган касбида ишласа, орзу қилган соҳасида таълим олса, бу катта бахт. Шундагина у ўз касбига меҳр қўйиб сидқидилдан меҳнат қилади. Муҳаббат ҳам фақат орзусига — тикувчиликка интилди. У шаҳримиздаги «Лола» номли 4-модалар ательесига ишга кирди. Тез вақт ичида корхона ҳаёти билан танишиб, коллектив билан эл бўлиб олди.

Мана, ҳозир Муҳаббат Рихсиева политехникумнинг кечки бўлимида, 4-курсда таълим олиб, кундузи ательеда меҳнат қилмоқда. Икки йилдан бери шу ерда буюртмачиларнинг дидига мос чиройли, бежирим пальтолар тикиб, барчанинг ҳурмат-эътиборини қозонмоқда. У устозлари Ж. Хмеленская, Н. Осиповалардан тикувчиликнинг нозик сирларини ўрганиб, ҳозирги кунда ўзи ҳам устозларидан ўзиб меҳнат қилмоқда. Устоз даражасига етган Муҳаббат энди шогирди Сабоҳат Муҳамедовага ўзининг иш тажрибасини ўргатяпти.

— Мен жуда бахтиёрман, — дейди М. Рихсиева. — Чунки ўз орзуимга эришдим. Кимки орзуси учун курашса, тинмай изланса, астойдил интилса, албатта орзусига етар экан. Мен бунга жуда ишондим. Ҳар касбнинг ўз фазилати бор. Тикувчилик ҳам бир олам қувонч, фазилатга бой касб. Коммунистик партия аъзолигига номзод қилиб сайланганимдан, айниқса, бахтиёрман. Бу ишончни оқлашга аҳд қилганман. Ҳозир СССР 60 йиллиги шарафига ўтказилаётган социалистик мусобақа бригадамизда ҳам кенг авж олган. Мен ҳамкасбим Сония Сафиуллина билан ўзаро мусобақалашиб, ойлик план топшириқларни 120—125 процент адо этяпман.

Меҳнат бахт келтиради. Олам-олам қувонч бағишлайди. Орзулари юксакларга қанот қоқаётган чевар қиз Муҳаббат Рихсиева ана шундай қувончли меҳнат билан шуғулланяпти. У ишнинг сифатига алоҳида эътибор бериб, буюртмачиларнинг кийимларини ўз муддатида, чиройли, сифатли қилиб тикишга ҳаракат қилмоқда. Қўли гул чевар буюртмачиларга яхши таниш бўлиб қолган. У шу кеча-кундузда буюк мамлакатимизнинг шонли юбилейи шарафига қизғин давом этаётган социалистик мусобақада пешқадамлик қилиб, шу шонли санани муносиб туҳфалар билан кутиб олиш учун ғайрат билан меҳнат қилмоқда.

Д. ИКРОМОВА.

«Таштекстильмаш» заводида кўплаб мураббий ишчилар меҳнат қилишади. Шулардан бири КПСС аъзоси Рамазон Чилинбоевдир. У 15 йилдан бери корхонада самарали меҳнат қилиш билан бирга кўплаб ёш ишчиларга мураббийлик қилди. СУРАТДА: Р. Чилинбоев шогирди И. Мишнина билан иш устида.

Х. Мирзакаримов фотоси.

ҚИШЛОҚ — ШАҲАРГА

ОЙНАВАНД «ДАЛА» НЕЪМАТЛАРИ

РЕПОРТАЖ

Эрталабдан эсаётган совуқ шабада тушга яқин изғиринга айланди. Туни билан ёққан қордан ҳаммаёқ оқ либосда. Икки тарафимиздаги тутлар қут-барака нишонаси бўлган қорли далаларга таъзим этгандек бош эгган. Ёнимиздан маҳаллий ўғит ортган машина, тележкалар тез-тез ўтиб қолади. Чап томондаги пайкал четида компост учун жамғарилган маҳаллий ўғит уюми олдида бир неча киши ишлаяпти. Ўнг томонда фақат сўриларгина қаққайиб турган токзорлар ичида соҳибкор сувчилар қатор ораларга яхоб тарашмоқда. Ҳа, деҳқонинг меҳри ҳам, ўзи ҳам доим далада. У эртами-кечми, ёзинқишин ҳосил ғамида. Азамат деҳқон-у соҳибкорлар қор кечиб мўл ҳосилга замин яратишмоқда.

Тошкент районидаги «Ленин йўли» колхозига қарашли теплица комбинати ишчиларининг ибратли ишлари ҳақида кўп эшитганмиз. Шу сабабли айни кунларда бу ерда қилинаётган ишлар билан танишиш мақсадида теплицага кирдик. Бизни комбинат агрономи Мақсуд Маҳмудов қарши олди.

— Теплица хўжалигимизнинг умумий майдони 11,3 гектарни ташкил этади, — дея гап бошлади агроном. — Шундан 9,1 гектар майдонда сабзавот, 0,5 гектар ерда лимон, 1,7 гектар ерда турли кўчатлар етиштирилади. 150 кишилик аҳил коллективимиз съездлар йилида фидокорона тер тўкиб, шаҳарликлар дастурхонига ҳар қачонгидан кўп маҳсулот етказиб беришди. Мавжуд сабзавот майдонимизнинг ҳар бир квадрат метридан 21,3 килограммдан бодринг ва помидор олдик. Шу кунгача пойтахт аҳолисига пландаги 1100 тонна ўрнига 1960 тонна сифатли сабзавот маҳсулотлари етказиб бердик. Ярим гектарлик лимонарий ҳосили ҳам чакки бўлмади.

Катта ойнаванд пайкалга киришимиз билан гуп этиб димоғимизга сабзавот ва кўчатларнинг хушбўй ҳиди урилди. Улкан майдоннинг нариги чеккаси аранг кўзга ташланади. Гуркираб турган кўм-кўк бодринг кўчатлари кўзни қувонтиради. Ўн беш-йигирма метр нарида икки киши тракторда эгатларга минерал ўғит солишмоқда. Бир неча киши палак ёза бошлаган экинга ишлов бериш билан банд.

— Мактуба Эрматова, — таништирди агроном юзлари иссиқдан қизариб, пешонасидаги маржон-маржон терларга эътибор бермай ишлаётган аёлни кўрсатиб. — Энг илғор ишчиларимиздан.

— Шароитимиз яхши, — дея гап бошлади, М. Эрматова. — Шунинг учун ишимиз ҳам унумли бўляпти. Мана шу ўзингиз кўриб турган секция 3 гектарни ташкил этади. Катта майдонларнинг афзаллиги шуки, техника воситаларидан тўлиқ фойдаланиш мумкин. Бу ерда ҳайдаш, текислаш, эгат олиш агрегатлар ёрдамида амалга оширилади. Бундан ташқари ниҳолларга ишлов бериш, маҳаллий ва минерал ўғитлар билан озиқлантириш ҳам механизмлар зиммасига юклатилган. Секциянинг афзалликларидан яна бири шуки, экинлар қуёш нуридан максимал фойдаланиш имкониятига эга. Шу сабабли бу ерда етиштирилаётган сабзавотлар кичик ҳажмли теплицалардагига нисбатан 10—15 кун илгари пишяпти. Натижада таннарх арзон бўлиши билан бир қаторда, фойда ҳам салмоқли бўляпти.

— Мана шу майдондан 30—31 декабрь кунлари ҳам 20—22 тоннадан сабзавот териб топширган эдик. Январнинг биринчи кунлариёқ пайкалларни тозалаб, органик ва минерал ўғитлар аралашмаси билан озиқлантирдик. Ҳайдаб эгат олингач, тезлик билан яна бодринг уруғлари экдик. Сиз кўриб турган кўчатларнинг уруғи 7—10 январь кунлари экилган. Булардан олинадиган ҳосилни 8 март байрамига шаҳарликлар дастурхонига тортиқ этиш ниятидамиз.

Теплицада ҳар бир кишига 10 сотиҳдан ер биркитилган. Унга сабзавоткорлар ерга уруғ қадашдан тортиб, ҳосилни йиғиб-териб олингунга қадар бўлган барча жараёнларни ўзлари бажаришади. Механизаторлар бажарган ишнинг сифатини назорат қилади. Энг муҳими, бирор янги усул ёки тажрибани мутахассислар билан маслаҳатлашиб қўллайди. Шу сабабли изланувчан, меҳнатсевар сабзавоткорлар меҳнатда юксак натижаларни қўлга киритишаётир. Илғор ишчилардан Мактуба Эрматова, Ҳакима Раҳимова, Марҳамат Абдуллаевалар ўзларига бириктилган ернинг ҳар квадрат метридан 28-30 килограмдан ҳосил олишаётир.

— Ҳозирчалик, — дейди М. Маҳмудов, — болгар дўстларимиз қўллаётган усул асосида қурилган 3 гектарлик секциядан 2 таси ишлаб турибди. Юқорида айтиб ўтилганидек, бундай майдонлар қулайлиги, қуёш энергияси ва механизмлардан унумли фойдаланиш имкониятининг мавжудлиги туфайли катта даромад кўряпмиз. Хўжалигимиз бир йилда 2 миллион сўмдан ошириб даромад олаётир. Шунинг 850 минг сўми соф фойдадан иборат. Келгусида болгар сабзавоткорлари тажрибасидан фойдаланиб, майдонларимизни янада кенгайтирамиз.

Помидор экилган секциядамиз. Каноплага тортилган палакларда қип-қизил маржондек помидор доналари кўзни қамаштиради. Назира Ҳошимова бошчилигидаги бир группа қизлар ҳосил териш билан банд.

— Айни кунларда аҳолига кунига 1 тоннага етказиб помидор етказиб беряпмиз, — дейди илғор ишчи Н. Ҳошимова. — Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти куни, Халқаро хотин-қизлар байрамигача барча секциялардаги экинларимизни яхшилаб озиқлантириб, тўла ҳосилга киритамиз ва маҳсулот топширишни янада кўпайтирамиз.

Хўжаликнинг ярим гектарлик лимонзорида ҳам айни пишиқчилик. Тажрибали лимончи Маҳкам Алибоев ёрдамчиси билан пишган лимонларни пешма-пеш териб топширишмоқда.

Ҳа, ташқарида қор бўлишига қарамай ичкарида баҳор нафаси. Жўшқин меҳнат симфонияси. Теплица хўжалигидан қайтар эканмиз, эл-юрт маъмурчилиги йўлида баракали меҳнат қилаётган, тадбиркорлик билан иш юритиб, мўл-кўл сабзавот маҳсулотлари билан шаҳарликлар дастурхонини ёздагидек тўкин қилаётган фидокорларга таҳсинлар айтдик.

К. РИХСИЕВ.

СУРАТДА: Тошкент тепловоз депосининг илғор машинисти, коммунистик меҳнат зарбдори Алкарим Каримовни кўриб турибсиз. Бу пешқадам машинист ҳозирда 4 минг от кучига эга бўлган ТЭП—70 тепловозини бошқармоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

Республика бўйлаб

26-қурилиш трестининг коллективи Шўрчи ҳунар-техника билим юрти ўқувчиларига яхши совға тортиқ қилди. Ўқув корпуси, спорт зали ва мажлислар зали, ошхона муддатидан илгари фойдаланишга топширилди. Трестнинг бўлинмаларида ҳунар-техника билим юртини битириб чиққан кўплаб ёшлар ишламоқда. Билим юрти кенгайиб бормоқда — бу йил ана шу ўқув даргоҳида маҳаллий мебель фабрикаси учун ҳам кадрлар тайёрланадиган бўлади. Бу фабрика яқинда ишга туширилди.

* * *

Самарқанд университети жамоатчилик касблари факультетида практика ниҳоясига етди. Студентлар шаҳар маҳаллаларида илмий атеизм масалаларига доир уч юздан кўпроқ лекция ўқидилар. Факультет очилганидан бери ўн йил мобайнида ёш лектор ва атеист мактабини, комсомол активи, спорт ва маданий-оммавий иш ташкилотчилари бўлимини саккиз мингдан кўпроқ киши битириб чиқди.

* * *

Наманагандаги яна тўртта умумий таълим мактабида стоматология кабинетлари очилди. Бу ерда малакали мутахассислар беморларни қабул қиладилар. Ҳозир доимий кабинетлар шаҳардаги 16 та мактабда ишлаб турибди. Бундай кабинетлар бўлмаган жойларда эса врач қабули йўлга қўйилган. Шу мақсадда болалар стоматология клиникасида врачларнинг ўқув юртларига келиш графиги тузилган.

* * *

Шаҳрисабздаги мактаб ўқувчилари ўзларининг адабий кечасини советлар мамлакати ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишладилар. Бу кеча кўп миллатли СССР адабиёти классикларининг асарларидан парчалар ўқиб бериш билан бошланди. К. Яшиннинг «Инқилоб тонги» драмасидан парча кўрсатган ёш артистлар ҳам мактаб саҳнасида ижодий имтиҳондан ўтдилар. Жомий номли мактаб ўқувчилари мамлакат миллатлари ва элатларининг адабиётини энг яхши билганлик учун ўтказилган ўзига хос конкурснинг ғолиби бўлдилар.

* * *

Хўжайли районидаги Ленин номли колхозда хўжалик тарихи музейи очилди. Яқинда бу колхоз ўзининг ярим асрлик юбилейини нишонлаган эди. Экспозиция Қорақалпоғистон Автоном Республикасидаги энг кўҳна коллектив хўжаликнинг ташкил этилиши ва ривожланиши тўғрисида ҳикоя қилади. Бу колхоз меҳнаткашлари пахта ҳосилдорлигини гектар бошига 60 центнергача етказишга муваффақ бўлдилар. Колхоз ҳақидаги ҳикояни меҳнат қуроллари ва деҳқон турмуши буюмлари, ҳозирги замон қишлоқ хўжалик машина-механизмларининг макетлари тўлдиради.

(ЎзТАГ).

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР БЕРАДИЛАР

САМАРАЛИ ҲАМКОРЛИК

ДЕҲЛИ. Ҳиндистонда соғлиқни сақлаш системаси ва мамлакатнинг фармацевтика саноати, деб ёзади «Жан юг» газетаси, ўзининг қарор топиши ва ривожланганлиги учун совет — ҳинд қалин ҳамкорлигидан миннатдордир. СССРнинг техникавий ва иқтисодий кўмаги билан Ҳайдарободда қурилган фармацевтика фабрикаси, Ришикешда барпо этилган антибиотиклар заводи ва Мадрасдаги хирургия асбоблари заводи давлат секторининг шу соҳадаги негизини ташкил этади. «Индиан дрэгз энд фармасьютикалз лимитед» давлат компаниясига бирлашган бу корхоналар ўз қувватини дадил ошириб, Ҳиндистонда дори-дармонларнинг кўпгина турларига бўлган талаб ва эҳтиёжини анча қондириш имконини бермоқда. Совет Иттифоқи бу корхоналарга енгил шартларда кредит ва асбоб-ускуналар берибгина қолмай, шу билан бирга малакали миллий кадрлар ҳам тайёрлади.

СССР, деб ёзади «Жан юг» газетаси, кўп йиллар мобайнида бир қанча хавфли юқумли касалликларни тугатиш учун зарур бўлган ёрдамни ҳинд халқига бериб келди. Совет Иттифоқи чечакка қарши 1 миллиард дозадан кўпроқ вакцина юборди. Бу эса ўтмишда юз минглаб кишиларнинг ёстиғини қуритган ана шу касалликни тугатиш имконини берди. Минглаб ҳинд болалари совет вакцинаси туфайли полиомиелитдан қутқарилди.

Совет ва ҳинд медицина ходимлари икки томонлама конференция ва симпозиумлар ўтказмоқдалар, ўз тажрибасини ўртоқлашмоқдалар. Кейинги 15 йил мобайнида юзлаб ҳиндлар, деб таъкидлайди газета, Совет Иттифоқидаги медицина олий ўқув юртларида таълим олишди ва қайта тайёргарликдан ўтишди.

ҲУКУМАТ ТАЛАБИ

ТЕҲРОН. Эрон ҳукумати Қўшма Штатлар олдига жами 32 миллиард доллардан иборат 1,5 мингтага яқин талаб қўйди, деди бу ердаги матбуот конференциясида Эрон маъмурий ишлар давлат министри Б. Набави. Шу талабларни асословчи ҳужжатлар ўзаро молиявий даъволарни бартараф этиш учун иккала мамлакат ўртасида тузилган битимга мувофиқ ташкил этилган Гаагадаги халқаро арбитраж трибуналига юборилди, деди у.

Ўз навбатида Америка хусусий кишилари ва компанияларининг Эронга қўяётган талабларида воситачи бўлиш ролини ўз зиммасига олган. Вашингтон маъмурияти 8 миллиард долларни даъво қилувчи ҳужжатларни трибуналга топширди, деб хабар қилади Ирна агентлиги (Ислом Республикасининг ахборот агентлиги).

Яқинда Эрон АҚШни ўз зиммасига олган мажбуриятларини бажармасликда айблаб, арбитраж трибуналига шикоят билан мурожаат қилди. Жумладан, ағдариб ташланган шоҳ ва унинг оила аъзоларининг Америка территориясидаги мол-мулки рўйхати Эрон ҳукуматига тақдим этилмади, шунингдек шоҳ ўмариб кетган ва АҚШ банкларида сақланаётган пул берилмайдиган қилиб тўхтатиб қўйилмади.

ЎЗ-ЎЗИНИ ТАЪМИНЛАШ УЧУН

ЛОМЕ. Гана қишлоқ хўжалик министрлиги озиқ-овқат етиштиришни кўпайтириш программасини ишлаб чиқди. Бундан мақсад, мамлакатнинг асосий озиқ-овқат маҳсулотлари билан ўзини таъминлашига эришишдир.

Гана миллий мудофаа мувaққат кенгашининг қишлоқ хўжалик масалалари бўйича секретари Бортей Доку Аккрада эълон қилишича, бу программада жумладан, республикада маккажўхори ҳосилини экинзорларни кенгайтириш ҳисобига йилига 700 минг тоннага етказиш кўзда тутилган. Давлат деҳқонларни серҳосил уруғлик, зарур қишлоқ хўжалик инвентарлари ва машина-механизмлари билан таъминлайди, мактаблар ва олий ўқув юртлари қошида ёрдамчи хўжаликлар ташкил этиш ҳар томонлама рағбатлантирилади.

Айни вақтда Гана раҳбарлари чайқовчиликка қарши курашда ва энг зарур моллар нархини тартибга солишда янги тадбирлар кўрадилар. Гана миллий мудофаа мувaққат кенгашининг фармонига биноан, мамлакатда мавжуд нарх қўйиш системаси қайта кўриб чиқилмоқда. Бир қанча озиқ-овқат ва саноат моллари нархини арзонлаштириш мўлжалланмоқда.

Рус тили институти

ДЕҲЛИ. Деҳли пойтахтидаги совет фан ва маданияти уйи ҳузурида рус тили институти очилди. Институтнинг ёруғ аудиториялари, замонавий лингафон кабинети, кинофильмлар томоша қилиш учун мўлжалланган кенг зали ҳамманинг диққатини ўзига жалб этади.

Ҳозир институтда ишчилар, хизматчилар, студентлардан 300 га яқин киши шуғулланмоқда. Ўқиш программаси икки йилга мўлжалланган. Дарсларни тажрибали совет ўқитувчилари олиб бормоқда.

Деҳли, Калькутта, Бомбей, Мадрас ва Тривандрамдаги совет маданият марказлари ҳузурида ташкил қилинган ана шундай курслар ҳиндларга ғоят манзур бўлмоқда. Ҳиндистонда рус тили ва адабиётини ўрганишга бўлган қизиқиш доимо ўсиб бормоқда. Ҳозирги вақтда бу фанлар мамлакатдаги 100 дан кўпроқ университет, коллеж ва ўрта мактабларда ўрганилмоқда.

ЎТКИР ТАНГЛИК

РИМ. Италиянинг қурилиш саноати ўткир танглини бошидан кечирмоқда. Бу ерда эълон қилинган статистика маълумотларига кўра 1971 йилдан 1980 йилгача бўлган давр ичида мамлакатда уй-жой қурилиши қарийб икки баравар қисқарган. Кейинги ўн йил мобайнида ишлаб чиқариш корхоналарининг ёпиб қўйилиши натижасида қурилиш саноатида 270 минг ишчи ўрни қисқартирилди.

ШОВҚИНГА ҚАРШИ

ПАРИЖ. Франциядa ҳукуматнинг қарорига биноан «шовқинга қарши кураш миллий комитети» тузилди. У яқин фурсатда кўрадиган чоралар орасида корхоналарга ҳамма мотоцикллар ва мотороллерларда овоз ўчирувчи қисмлар ўрнатишни мажбурий қилиб қўядиган қарор бўлади. Комитет Франциядаги ўнта катта шаҳарнинг муниципалитетлари билан махсус битимлар тузишни ҳам мўлжалламоқда. Шу битимларга мувофиқ шаҳарларнинг маъмурлари шовқинни чеклайдиган чораларни, жумладан қурилишларда ва энг серқатнов кўчаларда шундай чораларни кўришлари керак. Бунинг учун шаҳарларга қўшимча маблағ ажратилади.

Комитет ҳузурида аэропортларнинг фаолияти билан боғлиқ экологик проблемалар билан шуғулланувчи махсус комиссия ҳам тузилмоқда.

БОЛАЛАР МЕҲНАТИ ЭКСПЛУАТАЦИЯ ҚИЛИНМОҚДА

ЖЕНЕВА. Ғарбий Европанинг саноати ривожланган мамлакатларда болалар ҳуқуқлари тўғрисидаги декларация қоидаларига зид тарзда улар меҳнати кенг эксплуатация қилинмоқда. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти болалар фонди (ЮНИСЕФ) экспертлари Испания, Италия ва Францияда болаларнинг аҳволини ўрганиш асосида ана шундай хулоса чиқардилар.

БМТнинг инсон ҳуқуқларига бағишланган 38-сессияси ишлаётганлиги муносабати билан ЮНИСЕФнинг бу ерда тарқатилган ҳужжатида қуйидагилар уқтириб ўтилади: Испанияда 14 ёшгача бўлган камида 250 минг бола катталар билан бир қаторда меҳнат қилмоқдалар. Бу болаларнинг 48 проценти кунига 8 соатдан 11 соатгача ишламоқда. Уларнинг кўплари 12 ёшидаёқ мактабни ташлаб кетишга мажбур бўлишган. Кичик ёшдаги ишчиларнинг иш жойидан маҳрум бўлиши уларнинг ота-оналари учун кўпинча ҳақиқий фожиага айланмоқда, чунки ота-оналарнинг кўпчилиги ишсиз бўлиб, ўз болалари ишлаб топган озгина иш ҳақи ҳисобига яшамоқдалар.

Италияда бир ярим миллиондан кўпроқ бола камгина иш ҳақи олиб, меҳнат қилмоқда. 12—14 яшар итальянлар қишлоқ хўжалик ишларида баъзан суткасига 15 соатгача банд бўлмоқдалар.

«ПРЕЗИДЕНТ ЖУДА ЭПЧИЛ ОДАМ»

НЬЮ-ЙОРК. «Нью-Йорк таймс» газетаси Американинг таниқли обзорчиси Ж. Рестоннинг фельетонини босиб чиқарди. Ж. Рестон бу фельетонда Рейган маъмурияти янги федерал бюджетининг халқ манфаатларига зид эканлигини фош қилади. Фельетон Оқ уй вакили билан суҳбат шаклида ёзилган.

Савол: Қизиқ, бундан бир йил аввалроқ федерал бюджетни барқарор қиламан деб ваъда беган президент Т. Рейган эндиликда бюджетнинг дефицити яқин уч йил ичида кейинги тўрт маъмурият ҳаммасининг бюджетларидаги дефицитга қараганда кўпроқ миқдорни ташкил этади, деб эълон қилаётганлиги фактини қандай изоҳлаш мумкин?

Жавоб: Буни бемалол изоҳлаш мумкин, мамлакатнинг барча иқтисодий мушкулотлари — илгари... демократик партия йўл қўйган хатоларнинг муқаррар натижасидир. Демократлар муаммоларни юзага келтиришади, холос. Республикачиларга эса уларни тузатиш учун вақт керак.

Савол: Хўш, бунга қандай йўл билан эришмоқчисиз?

Жавоб: Мамлакатнинг ҳарбий қудратини тиклаш бирдан-бир йўлдир. Бунинг учун ҳарбий бюджетни 33 миллиард долларга ошириш ва кераксиз ички харажатларни, чунончи камбағалларга бериладиган озиқ-овқат талонларига, маорифга, ишсизлик юзасидан бериладиган ёрдамга ва ҳоказоларга қилинадиган ҳаражатларни 16 процент қисқартириш зарур.

Савол: Бу камбағаллар учун ҳаддан ташқари машаққатли бўлмасмикан.

Жавоб: Шундай бўлиши эҳтимол, аммо улар миллатнинг манфаатларини ҳисобга олишлари керак.

Савол: Афтидан америкаликларнинг олий маълумот олиш чоғида қўшимча қийинчиликлар пайдо бўлса керак. Чунки, Гарвард, Йэль, Принстон ва Колумбия университетлари куни кеча таълим учун йиллик ҳақни 12 минг долларга қадар оширди. Ҳукуматнинг ёрдамисиз ҳатто ўртача даромад оладиган оилаларга ҳам бундай ўқув юртларига кириш амри-маҳол бўлиб қолмоқда.

Жавоб: Эҳтимол шундайдир, аммо биз бундай ҳаражатлар қила олмаймиз, чунки ана шу ёрдам ўрнига бир жуфт замонавий бомбардимончи самолёт қуриб олиш мумкин.

Савол: Янги бюджет бойларгагина наф келтиради ва камбағалларга яна ҳам кучли зарба уради, деган айблар хусусида нима дейсиз?

Жавоб: Бу либераллар сафсатаси.

Савол: Дуруст, сиз ҳамма нарсада ноҳақсиз деб — социал эҳтиёжларга маблағларни чексиз қисқартиравериш ва ҳарбий харажатларни тўхтовсиз кўпайтираверишь тинч даврда бюджетнинг энг катта дефицитларига ва ишсизликнинг шу қадар кўрсаткичларига мумкин эмас деганингизда ноҳақ эканлигингизни бир дақиқа тасаввур қилиб кўрайлик. Хўш, ўшанда сиз нима қиласиз?

Жавоб: Мана шу чигалликлар учун бутун айбни демократларга тўнкаймиз ва улар Рейганнинг иқтисодий сиёсати амалга оширилишига тўсқинлик қилмоқдалар деймиз.

Савол: Борди-ю, сизларнинг ғоят катта ҳарбий тайёргарлигингиз чет элларда исталган самара бермасачи?

Жавоб: Иттифоқчилар президентни қўллаб-қувватламаганликлари учун айбни уларга ағдарамиз.

Савол: Лекин мана шу барча уринишлар натижа бермаган тақдирда Рейган ўзининг сиёсатини қайта кўриб чиқади, деб тасаввур қилиш мумкинми?

Жавоб: Албатта. Президент Рейган нимани хоҳласа шуни қила олади, ҳатто унинг энг яхши дўстлари эртага у қандай иш тутиши мумкинлигини бугун биз билмаймиз, деб хуфиёна тан олмоқдалар. Президент жуда эпчил одам. У кўнгилчан бўлса-да, баъзан ўзи истамаса ҳам шафқатсизлик қилади. Масалан, у камбағалларга нисбатан шундай қилган эди.

Савол: Тўғри, аммо бу камбағалларга нисбатан адолатлими?

Жавоб: Албатта адолатли эмас, аммо Кеннеди айтганидек ва Рейган тўхтовсиз такрорлаётганидек ҳаёт умуман адолатсиздир.

ЙЎЛ ШАХОБЧАЛАРИ КЕНГАЙМОҚДА

АДДИС-АБЕБА. Халқ ҳокимияти йилларида Эфиопияда 13 минг километрдан зиёд шоссе йўл қурилди. Бунинг натижасида 3,5 миллион киши истиқомат қилаётган шаҳар ва аҳоли пунктлари ўртасидаги алоқа йўллари пухта-мустаҳкам бўлди.

1991 йилгача мамлакатда жами 35 минг километр турли йўллар қуриш кўзда тутилган.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

ШИФОКОР МАСЛАҲАТ БЕРАДИ

ҲАРАКАТДА ГАП КЎП

Алломалар ҳаётни ҳаракат билан боғлайдилар. Ибн Сино айтганидек, жисмоний тарбия, ибратли меҳнат, актив ҳаракат инсон ҳаётининг асосини ташкил қилади. Ҳаракат ҳар қандай ёшдаги одам ҳаётида муҳим роль ўйнайди. Маълумки, ҳозир биз илмий-техника революцияси даврида яшаяпмиз. Ҳаётимизнинг ҳар бир шахобчаси: саноат ва қишлоқ хўжалигида бўлаётган жараёнлар автоматлашган ёки механизациялашган. Жисмоний куч сарф қилиниши лозим бўлган вазифаларни механизмлар бажариши инсоннинг табиий меҳнат фаолиятини бир қадар чегаралаб қўймоқда. Бундан ташқари, моддий фаровонликнинг ошиши, кундалик истеъмол қилинадиган овқат моддалари катта калорияли, тўйимли, жумладан: гўшт, сут, ёғ кабилар билан бойишига олиб бормоқда. Бундай ҳоллар жисмоний меҳнат билан мутлақо шуғулланмаган ёки бунга кам эътибор берган шахсларда модда алмашинув процессларининг нормал фаолиятини ўзгартиради. Натижада қанд, атеросклероз ва ошқозон-ичак касалликлари келиб чиқишига сабабчи бўлади.

Инсон организми ўз ривожланиши (эволюцияси) процессида ташқи муҳит таассуротларига нисбатан мослашиш қобилиятига эга. Ваҳоланки, инсоннинг яшаш муҳити тезлик билан ўзгарувчанлик хоссасига эга бўлса, физиологик жараёнлар эса секинлик билан ўзгариб боради. Натижада одамзод ҳаётнинг социал-иқтисодий шароитларига нисбатан физиологик, яъни нормал мослашиш функцияси камая бориб, бир қатор касалликларни юзага келтириб чиқариши мумкин. Ҳозирги пайтда юқорида қайд этилган касалликлар бутун дунёда кенг тарқалган бўлиб, барча ўлим оқибатларининг ярмини ташкил қилиши аниқланган. Статистика маълумотлари бу касалликларнинг ҳаддан ташқари семирган 20-30 яшар одамлар орасида учрашини қайд этади. Бу ўринда эрамиздан олдин яшаган буюк рим врачи Корнелий Цельснинг «Агар кимда-ким тўлишиб гўзаллашиб борса, у кимса ўзининг бундай ўзгаришига нисбатан шубҳа кўзи билан қараши даркор», деган фикрини айтиш мумкин.

Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг маълумотларига қараганда, тўлишиш ҳоллари цивилизациялашган мамлакатларда 50 фоиздан ортиқроқ аёл, 30 фоиз эркак ва 10 фоиз болаларда учрар экан. Бу статистика рақамлари бутун дунё олимларини қаттиқ ҳаяжонга солмоқда. Чунки семириш ҳолати инсон ҳаётини қисқартириши жуда қадим даврлардан бизга маълумдир.

Шарқнинг буюк алломаси Ибн Сино ўзининг минг йиллар олдин яратган машҳур асари «Тиб қонунлари»да қандай қилиб семиришнинг олдини олиш чоралари тўғрисида қимматли маслаҳатлар берган. Олим бу мақсадда ҳаммомда чўмилиш, пиёда юриш, жисмоний машқлар билан шуғулланиш ҳамда массажни (қоидали уқалашни) тавсия этган.

Семириб кетишга ички секреция фаолиятининг бузилиши, наслий ҳолат ва айниқса нотўғри овқатланиш ҳамда кам ҳаракатда бўлиш каби қатор сабаблар олиб келиши мумкин.

Маълумки, ақлий ва жисмоний меҳнат энергия сарф қилишни талаб қилади. Масалан, ўртача вазнда жисмоний меҳнат билан шуғулланадиган одам бир кеча-кундузда 2800-3000 килокалория сарфлайди. Организм сарф қилган энергия ўрни овқат ҳисобига тўлиб туради, овқат рационининг суткалик калорияси эса шунга мос келиши керак.

Рацион калориясининг энергия сарфидан ортиб кетиши тўлишиш ёки ёғ босишга олиб келади, чунки ортиқча овқат ёғга айланади. Организмга овқат билан тушадиган ортиқча ёғ, ёғ депосида — тери ости тўқимасида, ичакда ва чарвида, буйрак атрофида, жигарда, юрак ва скелет мускулларида йиғилади.

Ёғ тўқимаси жуда суст бўлиб, организм ҳисобига яшайди ва жуда кўп миқдорда суюқлик, кислород талаб қилади, модда алмашув жараёнида суст қатнашади. Шу боисдан ёғ босиш, семириб кетиш соғлиқ-саломатликка маълум даражада таъсир кўрсатади.

Семириб кетишнинг олдини олиш мумкинми? Ҳа, албатта. Бу эса одамнинг ўзига боғлиқдир. Бунинг учун ўта калорияли овқатлик маҳсулотларни, жумладан, ёғли ва ундан қилинган овқатларни, ширинликларни кам истеъмол қилиш зарур. Лекин овқатнинг суткалик калорияси энергия сарфидан 200-300 килокалория кам бўлиши керак. Суткада 1 литрга яқин суюқлик ичиш лозим. Бундан ташқари, иложи бўлса ширинликларни бутунлай емаслик, алкоголли ичимликларни, хусусан пивони мутлақо ичмаслик керак. Шу билан бирга серҳаракат бўлиш, кўп юриш, жисмоний меҳнат билан шуғулланиш ва очиқ ҳавода сайр қилиш тавсия этилади. Физкультура, яъни жисмоний меҳнат билан шуғулланиш доим саломат бўлиб юришнинг муҳим шарти ҳисобланади. Эрталаб 15-20 минут гимнастика қилиш, иложи бўлса ишга пиёда бориб, уйга пиёда қайтиш, ухлашдан олдин 20-30 минут сайр қилиш керак. Агар биз эринмай юқорида айтилганларни қилсак, тўқималарнинг қон билан таъминлашини яхшилаган, кўкрак қафасининг ҳаракатчанлигини оширган, юрак мускулларини мустаҳкамлаган, қон ҳамда соф кислородни кўпайтирган ва оқсилларнинг жараёни даражасини оширган бўламиз.

Шундай қилиб, отабоболаримиз «ҳаракатда — баракат» деганларидек актив жисмоний меҳнат, бадантарбия саломатлик гаровидир.

Р. ҚОСИМОВ,
Ўзбекистон санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий-текшириш институтининг катта илмий ходими, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати, медицина фанлари кандидати.

Т. ҲАСАНОВ,
катта илмий ходим, медицина фанлари кандидати.

ИНСОННИНГ ВИЖДОН БЎРЧИ

Донорга ҳамма раҳмат айтади

Мамлакатимизда ҳар бир кишининг ҳаёти ва саломатлиги умумхалқ ва умумдавлат бебаҳо бойлиги бўлиб ҳисобланади. Шундай экан, бу соҳада олижаноб бадалсиз донорларимизнинг хизматлари беҳиҳоя каттадир.

Хўш, донор деган сўзнинг маъноси нимани билдиради? Донор сўзи лотинча бўлиб, ўз қонимни беморга ҳадя этаман, яъни беморнинг энг яқин дўсти бўлиб, ўз қоним билан беморни ўлимдан сақлаб қоламан ва уни ҳаётга қайта соғайиб кетишига ёрдам бераман демакдир. Беморга қон қуйиш ҳозирги замон медицина фанининг энг қудратли ва самарали даволаш усулларидан бўлиб қолмоқда. Бугунги кунда қон қуйиш қўлланмайдиган бирорта ҳам медицина муассасаси йўқ. Бахтсиз ҳодиса юз бериб киши организми лат еганда, ярадор бўлиб кўп қон кетганда, ички органлардан (жигар), талоқ, меъда ва ўн икки бармоқ ичак орасида) кўп қон оққанда тезлик билан қон қуйиб, азоб чекаётган бемор оғир аҳволдан қутқариб, ҳаёти сақлаб қолинади. Бир сўз билан айтганда ҳозир медицинанинг барча соҳаларида қон қуйиш усули муваффақиятли равишда қўлланилмоқда.

Гематология фанининг ютуқлари туфайли қоннинг мураккаб таркиби ва бир неча хусусиятлари кашф этиляпти. Танадаги артериялар, веналар ва капиллярларда айланиб юрадиган қон ҳаддан ташқари муҳим бўлган бир қанча физиологик функцияларни бажаради. Унинг аҳамияти аввало шу билан белгиланадики, ташқи муҳитдан организмга кирадиган ҳар хил моддалар қон билан орган ва тўқималарга етказиб берилади, организмдан чиқариб ташланиши керак бўлган маҳсулотлар ҳам тўқималардан қонга тушади, киши танасидаги кўпгина моддалар мувозанатини бир меъёрда сақлаб туради.

Одам танасининг умумий оғирлиги 60—70 килограмм бўлганда ҳамма қон миқдори 5—5.5 литр бўлади. Чақалоқ болада қон гавда оғирлигининг 15 процентини, бир яшар болада эса 11 процентини ташкил этади. У танада ўз вазифасини, таъбир жоиз бўлса, яшин тезлигида бажаради, бир томчи қон гавданинг бирор еридан бошқа жойига йўл олар экан, бутун организмни 20 — 25 секундда айланиб чиқиб, яна ўзининг асли жойига қайтиб келади.

Организмда юракнинг бетиним ишлаб туриши туфайли қон гавдада доимо ҳаракатда бўлади, натижада юрак бир кеча-кундузда 13 минг литр қон ҳайдайди. Қоннинг химиявий таркиби жуда мураккаб бўлиб, унда сув, оқсиллар, нафас пигменти, оқсилмас азотли моддалар, углеводлар, ёғлар ва уларнинг кимёвий йўл билан ўзгаришидан ҳосил бўладиган моддалар, шунингдек, азот, кислород, карбонат ангидрид гази бор.

Бундан бир неча йил илгари, донорликнинг мутлақо киши саломатлигига безарарлиги ҳаммага аён бўлмаган вақтда асосан врачлар, медицина ҳамширалари, санитаркалар ва даволаш муассасаларининг ходимлари қон топширишар эди. Эндиликда эса донорлар орасида турли соҳадаги кишилар: олимлар, инженерлар, ёзувчилар, артистлар, ишчилар, колхозчилар, ўқитувчилар, учувчилар, шофёрлар, студентлар борлигидан фахрланамиз.

Донордан 400— 500 миллилитр қон олингандан кейин донор танасидаги қони таркибида гемоглобин ва қизил қон таначалари бир оз камаяди. Лекин организм дарҳол, яъни икки-уч ҳафта ўтар-ўтмас йўқолган қон ўрни тўлиб, танадаги қон асли таркибига қайтиб келади.

Ҳаётида биринчи марта қон топшираётган донордан 200 миллилитр қон олинади. Қон топшириш процессининг ўзи беовоз ва организм учун мутлақо хавфсиз бўлиб, қон топшираётган донор ўзини ноxуш сезмайди. Ҳамма донорлар қон топширганлардан кейин ўзларини яхши, бардам, бақувват сезаётганликларини айтадилар. Донор бўлмаган киши донорликнинг инсон организми учун ва меҳнат қобилиятига безарар эканлигига шубҳа қилади. Бундай шубҳага ҳеч қандай ўрин йўқ. Ҳар бир қон топширувчи донор медицина кўригидан синчиклаб ўтказилиб турилади.

Агар қон топширгандан кейин донор аҳволида сал ўзгариш рўй берганда донордан қон олиш тўхтатилади.

Мамлакатимизда донорларга катта ғамхўрлик қилинмоқда. Уларга бериладиган имтиёзлар бунинг исботи бўла олади. СССР қонунчилигига мувофиқ корхоналар, муассасалар ва ўқув юртларининг раҳбарлари ишчи-хизматчиларга медицина кўригидан ўтадиган ва қон топширадиган кун учун ҳеч қандай қаршиликсиз жавоб берадилар, шу жойда бўлганликлари учун иш хонада ўртача иш ҳақи сақланади. Донор бўлган ишчи ва хизматчиларга ҳар сафар қон топширган кун учун ҳамда эртаси куни ҳам қўшимча дам олиш куни, яъни икки кун дам олиш куни берилади.

Қон қуйиш станциялари қон топширувчи донорларга қон топширганлиги ҳақида ишхонага топшириш учун справка берадилар. Яна донорлар ўзларининг ишлаётган жойларидан дам олиш уйларига ва санаторийларга путёвкаларни биринчи навбатда оладилар, поликлиникада ва амбулаторияларда донорлар навбатсиз медицина кўригидан ўтишлари ва тегишли справка олиш ҳуқуқига эгадирлар. Булардан ташқари, донорлар қуйидаги мукофотлар ҳам оладилар. Масалан, биринчи марта қон топширган донорга «Бир томчи қон» значоги берилади. Бир неча марта бадалсиз қон топширганлар «СССР донори» нишонининг 3 та даражаси билан мукофотланадилар. 5 марта қон топширганда — III даражали, 10 марта қон топширганда— II даражали, 15 марта қон топширганда— I даражали нишон билан мукофотланадилар.

Кўп марта бадалсиз қон топширган ва аҳолини донорлик сафига жалб этишда фаол қатнашган донорлар «СССР Фахрий донори» нишони билан мукофотланадилар. Бундан ташқари, ҳукуматимиз бадалсиз донорларга дам олиш уйларига путёвка бериш учун маблағ ажратади, уларга тантанали равишда қимматбаҳо совғалар ва ёдгорлик буюмлари топширилади.

Эрта тонгдан 2-шаҳар қон қуйиш станциясига чеҳралари гулгун, ҳаракатлари чаққон кишилар бирма-бир келади. Бош врач Нина Александровна Привознова ҳаммага меҳрибонлик билан хушмуомалада бўлади. Нина Александровна эрта тонгдан то кечгача шарафли вазифасини сидқидилдан бажаради. У моҳир врач сифатида донорни меҳр билан, ширин муомала билан қабул қилади. Ҳар шанба куни оқ халатли шифокорларга бош бўлиб станцияда шанбалик ўтказади. Катта оиладек бу иноқ станцияда 20 дан ортиқ врач ҳамда ўрта малакали медицина ходимлари фаол хизмат қилишади. Улар донорларга намунали медицина хизматлари билан одамларнинг меҳр-муҳаббатини қозонмоқдалар.

Ҳаётимизда ҳар биримизга, қариндошларимизга, ота-онамизга, фарзандларимизга, дўстларимизга, ҳамкасбларимизга донор қони зарур бўлиб қолади. Буни унутмаслигимиз керак. Шунинг учун ҳар бир соғлом киши донорлар сафига ўтишни ўзининг шарафли бурчи деб билади.

Т. МАҲМУДОВ,
2-шаҳар қон қуйиш станциясининг доимий донори.

КАТТА ҚИЗИҚИШ БИЛАН

Шу беш йилликда химия-фармацевтика саноати олдига катта-катта вазифалар қўйилган. Медицина маҳсулотлари ишлаб чиқариш анча кўпаяди. Чет эллардаги етакчи корхоналар ва фирмалар билан илмий-техника ҳамда иқтисодий ҳамкорликни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш шу вазифани ҳал этишга ёрдам беради.

Пойтахтдаги «Сокольники» паркининг виставкалар комплексида очилган «Фарминдустрия—82» халқаро экспозицияси дориворлар ишлаб чиқариш ва уларни контроль қиладиган машина-ускуналар яратиш соҳасида жаҳонда эришилган энг янги ютуқлар билан совет мутахассисларини таништиришни ўз олдига вазифа қилиб қўйган. Куни кеча виставка томошабинларни қабул қилди.

Москвада саломатлик индустрияси соҳасидаги ютуқлар кўриги иккинчи марта ўтаяпти. Мутахассисларнинг уқтиришларича «Фарминдустрия—82» экспозицияси биринчи виставкага нисбатан анча кенгдир. «Сокольники»да ўн тўрт мамлакатнинг 120 дан ортиқ фирма ва ташкилотлари энг яхши ишларни намойиш этяпти. Жумладан, ГДР бўлимининг программаси мазмунлидир. Австрия, Буюк Британия, Италия, Франция, ГФР ва бошқа бир қанча мамлакатларнинг фирмалари тайёрлаган кўпгина экспонатлар медиклар ва инженерларнинг қизиқишига сазовор бўлмоқда.

Виставканинг материаллари халқаро меҳнат тақсимоти кишиларнинг соғлиғи учун зарур бўлган кўпгина препаратларни излашни тезлатиш ҳамда уларни ишлаб чиқаришни ўзлаштиришга реал имконият беради.

(ТАСС).

Шифокорлар кишилар соғлиғи йўлида тинмай меҳнат қилишмоқда. С. Раҳимов районидаги 4-поликлиникада 150 дан ортиқ медицина ходимлари ишлашади. Бу кекса поликлиника районнинг ўттиз олти минг аҳолисига хизмат қилмоқда.

СУРАТДА: поликлиника бош врачи Собит Аъзамов (ўртада) бир группа шифокорлар билан навбатдаги вазифалар тўғрисида суҳбатлашмоқда.

И. Шониоғомов фотоси.

МЕДИЦИНА МАРКАЗИ

Гулистон медиклари биринчи класс даволаш марказига эга бўлдилар. Бу ерда 125 ўринли болалар касалхонаси очилди.

Касалхонанинг клиник лабораториялари, операция хоналари диагноз қўйиш ва даволашда ёрдам берувчи энг янги ускуналар билан жиҳозланган бўлиб, врачлар мураккаб операциялар қилишларига, интенсив даволашларига имкон беради.

(ЎзТАГ).

БИЛИБ ҚЎЙГАН ЯХШИ

АГАР КЎП ТЕРЛАСАНГИЗ...

Ҳурматли редакция! Ҳозир сотувда терлашга қарши жуда кўп хилдаги воситалар — дезодорантлар бор. Бироқ, мен уларни яхши кўтара олмайман. Буларнинг ўрнига бошқа воситалар борми?

С. МАҲКАМХЎЖАЕВ, ишчи.

Энг оддий, самарали ва барчага қулай восита — ҳар куни ювиниш, яхшиси эрталаб ва кечқурун ювинишдир. Нерв системаси қўзғалувчан одамлар кўп терлайди, шунингдек, организмнинг ёшга қараб қайта қурилиши даврида — ўсмирларда, эркак ва аёлларда эса климакс даврида кўп терлаш кузатилади. Бундай ҳолларда совуқ сувга ҳўлланган сочиқ билан баданни артиш, совуқ душда чўмилиш фақат гигиеник муолажа бўлиб қолмай, балки улар нерв системасини тинчлантиради.

Агар сув ва совун терлашни камайтирмаса, қўлтиқни совунлаб ювиб бўлгач, кунига икки маҳал дуб (эман) пўстлоғи қайнатмаси билан уни артинг. Дубнинг қуритилган пўстлоғи дорихоналарда сотилади. Дуб пўстлоғидан бир сиқим олингда, кастрюлькага солиб, устидан бир стакан қайноқ сув қуйинг ва суст оловда 10 минут қайнатинг. Қайнатмани совутиб, гинитинг ва элакда сузиб олингда, қопқоқли шиша идишга солиб қўйинг. Қайнатма қоронғи, салқин жойда сақланади.

М. ОРИФЖОНОВА
тайёрлаган.

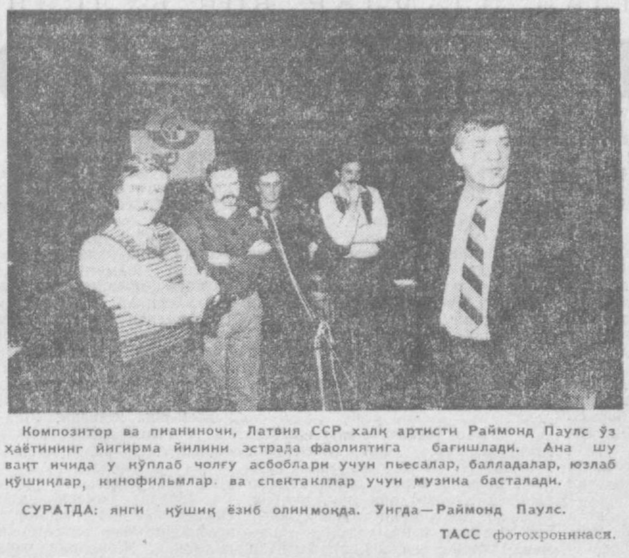

Композитор ва пианиночи, Латвия ССР халқ артисти Раймонд Паулс ўз ҳаётининг йигирма йилини эстрада фаолиятига бағишлади. Ана шу вақт ичида у кўплаб чолғу асбоблари учун пьесалар, балладалар, юзлаб қўшиқлар, кинофильмлар ва спектакллар учун музика басталади.

СУРАТДА: янги қўшиқ ёзиб олинмоқда. Унгда—Раймонд Паулс.

ТАСС фотохроникаси.

ТАҚРИЗ

ИСЁНКОР ҚАЛБ ТАРИХИ

«Тарихий асарда асосий нарса нима» деган саволга машҳур рус ёзувчиси А. Н. Толстой «Бу — маълум тарихий жараёнда шахс характерининг шаклланиши масаласи» — деб жавоб берган эди.

Таниқли адиб Асқад Мухторнинг яқинда китоб ҳолида нашр этилган «Бухоронинг жинкўчалари» қиссасини ўқир экансиз, Толстойнинг шу сўзлари беихтиёр ёдга тушади. Дарҳақиқат, мазкур асарда ёзувчи ўз олдига қўйган бош ғоявий ният — повестнинг бош қаҳрамони бўлган ўспирин йигит Файзулланинг шахс сифатида камол топиши, халқ курашчиси сифатидаги исёнкор характерининг шаклланиши, унинг ҳақиқат излаб кезган «жинкўчалар»ни кўрсатиб беришдан иборатдир.

Бу ғоявий ниятни амалга ошириш ёзувчидан икки ўта мураккаб ва лекин зарурий масалани ҳал этишни талаб этади. Булардан бири— характер эволюцияси шунчаки ёзувчи баёни орқали кўрсатилмай, балки шу тараққиётни таъминлаган ички куч ва ташқи маънавий-ижтимоий омилларни изчил ёритиш орқали очиб берилиши лозимлиги бўлса, иккинчиси — танланган материалнинг тарихий реал асосга эга эканлиги ва қаҳрамон прототипи ўз муҳити учун фавқулодда шахс бўлганлигидан келиб чиқадиган мураккабликни енгиш масаласидир.

Дарҳақиқат, Файзулла Хўжаев ўзини ўраб турган ўша муҳит учун фавқулодда шахс эди: миллионернинг ўғли бўлган ёш йигитнинг меросдан, ҳузур-ҳаловатдан юз ўгириб, ўзи мансуб бўлган синфга қарши курашга бел боғлаши, халқ бахтини ўйлаб чексиз азиятлар чекиши — бу анчайин типик ҳодиса эмас. Худди шу ҳолат ёзувчи олдига мураккаб вазифалар қўяди.

Ёзувчи тасвирида бош қаҳрамон романтик табиатли йигит. Тинимсиз фикрлаш, ҳаётни тийрак мушоҳада этиш, эзгуликка, олий маънавий етукликка интилиш, жаҳолат, зўравонликка норозилик, ички исён унинг табиий хислатларидир. Агар китобхон шу нуқтага эътибор қилмаса, Файзулланинг кейинги ҳатти-ҳаракатлари сабабларини тушуниб олиши ҳам қийинлашади. Шунинг учун ҳам ёзувчи қаҳрамоннинг аввало табиий шаклланган ва Москва таассуротлари асосида қатъийлашган шу хислатларига қайта-қайта урғу беради.

Энди кўзини очган барра қўзичоқларни онасидан ажратиб, аёвсиз сўйишларини кузатгандаёқ унинг отаси ишига қизиқиши сўнади. Хом терининг ачимсиқ ҳиди кўнглини беҳузур қилади. Файзулла касал отасининг олдида ҳам тура олмайди: унинг олдига келиб-кетувчи Бухоронинг казо-казоларидан ўзини олиб қочади, уларнинг тижорат, нуқул мол-мулк юзасидан бўладиган мунозаралари ёш йигитнинг юрагини сиқади. Ўзи кузатган руслар ҳаёти, маданияти билан амирлик Бухоросининг ҳаётини солиштирар экан, Файзулланинг кўнглида қониқмаслик, норозилик кайфиятлари зоҳир бўлади. Худди мана шу қониқмаслик, норозилик унинг жаҳолат ва тенгсизликдан чиқиш йўлларини ахтаришга ундайди. Лекин ҳали унинг асл нияти ҳам, бу ниятга элтадиган воситалар ҳақидаги тушунчаси ҳам ўта мавҳум.

Революционер Шумилов билан учрашув ва суҳбат Файзулланинг мақсадларига бироз ойдинлик киритади. «Мулоҳазаларим кўп, — дейди Файзулла унга.— Уларни кимга айтишни билмай юраман. Чунончи, инсон табиатининг азалий қисмат замини нимада? Ёш йигит ўзини қийнаб юрган саволга шу суҳбатда жавоб топгандай бўлади. У кейинчалик ҳам тажрибали инқилобчи-большевикнинг «Биз она юртимизни севамиз — инсон табиатининг қисмат замини балки мана шудир»,— деган сўзларини қайта-қайта эслайди. Ёзувчи Файзулланинг ота мероси ва тинчлигидан кечиб, маънавий юксакликка олиб борувчи «тадбири кор» ахтаришини, тинимсиз изланишини унинг мана шу юксак ғояси, мақсади билан изоҳлайди.

Шу тариқа ёзувчининг моҳирона тасвири билан ёш қаҳрамон ўз синфи маслаги, ўз муҳити ғоялари, яшаш тарзи ва тартиб-қоидаларидан тобора узоқлашиб умумхалқ дарди, юрт ташвиши ҳақидаги юксак ғоялар томон кескин бурилиб боради. Лекин бу — Файзулла Шумилов билан бўлган суҳбатдан кейинроқ инқилобчи бўлиб қолди, деган гап эмас. Ҳали қаҳрамон фикрдан жуда узоқ. Буни Файзулланинг Шумиловга айтган «Бизга сизнинг инқилобингиз керак эмас, инқилобингизни кўрдик... Бизга сизнинг маданиятингиз керак» деган сўзларидан ҳам сезиш мумкин. Энг асосийси шуки, шу суҳбатдан кейин ёш йигитнинг дунёда пулдан, пул ясашдан ҳам кўра юксакроқ эзгу, олий ниятлар борлигига ишончи ортади ва унга дадил интилишга карори қатъийлашади. Қаҳрамон кириб чиққан «жинкўчалар» тасвири ҳам шундан кейин тобора кескин ва драматик тус олади. Чунки Файзулла яшаган муҳит унда пайдо бўлган ниятлар уруғи кўкарадиган замин эмас эди.

Ер очаман, халққа сув бераман, деб кўкракка урган князь Александр Ананьевичнинг «сукут сақлаб» қилган жиноятларини кўрган Файзуллада олий насабли баринларнинг софлигига шубҳа уйғонади. Бу нарса ёш йигитнинг Шоражаб муфти Зуфуннунинг «руҳий камолот» ҳақидаги насиҳатларига берилишига сабабчи бўлади. Зуфуннуннинг «Кўнгилни оллонинг ишқи-ёди билан тўлдирмоқ керакким, бад ниятга жой қолмағай» деган сўзларини Файзулла бирдан-бир нажот йўли деб қабул қилади. Тинимсиз мушоҳада қилувчи йигит бу платформада ҳам узоқ қола олмади. Негаки, бу қоида билан яшаш инсоннинг оёқ-қўлини боғлаб, фаолсиз қилиб қўйишини Файзулла тушуниб етди.

Файзулла адашиб кириб чиққан охирги «жинкўча» — Хўжа Зуҳуриддин махдум бошлиқ жадид-маърифатчилар гуруҳи бўлди. «Биз илтижо, дуойи хайр билан эмас, тадбири-кор билан бандмиз»,— деб тушунтирди ўз гуруҳи мақсадини махдум. Файзулла ўз ниятларига йўл топгандай бўлди: халқни саводли, маданиятли қилиш тўғрисида қайғура бошлади, китоб-газеталар бостириш, янги усул мактаблар очиш ишига отасидан қолган меросни сарфлади.

Жадидларнинг ўзи тез орада икки платформага ажралганлиги ҳақидаги ўша давр ҳақиқати қиссада ўзининг объектив аксини топган. Асар қаҳрамони учун ҳал қилувчи момент—буюк бурилиш пайти келди. Худди ана шу вазиятдаги оқилона ва жасурона қарор Файзулланинг бутун келажагини белгилаб берди: у узоқ иккиланмай, тузумни ағдариб ташлаш тарафдорлари сафига ўтди. Файзулланинг ҳамфикрларини озод қилиш юзасидан амир билан юзма-юз тўқнашиши картинаси бу узоқ адашишларнинг қонуний якуни бўлиб, асарнинг кульминацион нуқтасини ташкил этади. Энди у илгаригидек амир олдида қўл қовуштириб турмайди, инсонни хўрлаш асосига қурилган бу тахтнинг тагига сув кетганлигини энди Файзулла яхши англаб етади. «Музофот туманларидаги ғазебнок ғалаёнчилар зиндонингизга сиғмайди!»— дейди у қаҳр билан.

Амир қувғинига учраб, Бухородан кетар экан, Файзулланинг энди дили равшан эди: ёрилмаган ярадай азоб бераётган иккиланиш ва адашишлар ўзининг қонуний якунига келган эди: «Бухоронинг жинкўчалари бирдан узоқ-узоқда қолгандай, кузги далалар бутун кенглиги, бутун софлиги билан юзга келиб урилди. Жинкўчаларгина эмас, она бағридаги болалик ҳам, яна алланималар орқада қолган эди. Тонг ҳавоси сарин, йўлларнинг чанги босиқ. Олачалпоқ бўлиб бўзарган уфқларгина нечукдир безовта. Тун гўё тўлғоқда. Файзулла учун гўё эртанги кунгина эмас, бутун бир янги тақдир туғилмоқда эди».

Шу тариқа ёзувчи қаҳрамон фаолияти, онги, психологиясида кечган мураккаб жараённи давр воқеалари, белгилари, руҳи билан изчил асослаган ва айни пайтда реал тарихий фактлардан чиқиб кетмаган ҳолда ишонарли кўрсатиб бера олган.

Қиссада, табиийки, айрим жузъий нуқсонлар ҳам йўқ эмас. Назаримизда, қаҳрамонни тинимсиз фикрлаш, изланиш ва фаолликка ундаган қудратли ички куч ҳали ҳам керагидан камроқ кўрсатилганга ўхшайди.

Асарнинг тили устида ёзувчи анчагина меҳнат қилганлиги кўриниб турибди. Лекин айни пайтда архаик сўзларни қўллаш масаласида меъёр образ бузилганлигини айтмай бўлмайди.

Умуман олганда эса, А. Мухтор жуда мураккаб ва айни пайтда жуда зарур мавзуга қўл уриб, уни муваффақиятли ҳал этган. Асарда кўтарилган юксак ғояларга интилиш, ижтимоий эътиқод, инсоннинг ҳаётдан ўз ўрнини топа билиши, катта мақсадлар йўлида тор шахсий манфаатлардан кеча билиш, ватан, эл-юрт олдидаги бурч, эзгулик ва маънавий баркамоллик сари интилиш кабилар бугунги куннинг ҳам долзарб масалаларидир. А. Мухтор чиндан ҳам бой қалб тарихини мароқли чизиб бера олганлигини ва юксак бадиий тарихий-психологик қисса яратганлигини қониқиш билан қайд қиламиз.

А. КАТТАБЕКОВ,
филология фанлари кандидати, доцент.

ТО Справкалар бюроси

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Э. ҚУРБОНОВ, Х. ҚАМБАРОВ: Биз Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида ишлаб турганимизда ҳарбий хизматга чақирилгандик. Хизматни ўтаб, яна шу ерга ишга келдик. Айтингчи, бизнинг икки йиллик хизматимиз давомида 13-маошимиз бериладими?

Жавоб: СССР Давлат меҳнат ва социал масалалар комитети ҳамда ВЦСПС Президиумининг 1977 йил 8 июлдаги 217/II—9 рақамли қарори билан тасдиқланган ишчиларни йил мобайнидаги меҳнати эвазига йил якунида бериладиган маош тартиби ва шартлари ҳақидаги тавсияга асосан ҳарбий хизматга чақирилганлик муносабати билан меҳнат шартномаси бекор қилинган ишчи ва хизматчилар ҳарбий хизматни ўтаган пайтлари учун ўн учинчи маош олиш ҳуқуқлари сақланмайди.

⁂

А. ҚУРБОНОВ, М. АБДУРАХМОНОВ: Давлат корхоналарида ишловчи студентлар учун диплом иши тайёрлаш ёки давлат имтиҳонларини топширишга тайёргарлик кўриш учун вақт бериладими?

Жавоб: Ҳа, кечки ва сиртқи олий ўқув юртларида, махсус ўрта ўқув юртларининг кечки ва сиртқи бўлимларида ўқиётган ишчилар учун диплом иши (лойиҳаси)ни бажариш ёки давлат имтиҳонларини топширишдан олдин яъни 10 ўқув ойи вақтига ҳафтасига 6 иш куни мавжудлигида, ўртача ойлик маошнинг 50 проценти сақланган ҳолда (минимал иш ҳақидан кам бўлмаслиги шарти билан) ўқишга тайёрланиш учун ҳафтада бир бўш кун олишга ҳақлидир.

5 кунлик иш ҳафтаси мавжудлигида ишдан бўш куннинг миқдори иш сменасининг давомийлигига кўра ишдан бўш соатларнинг миқдори сақланган ҳолда ўзгаради.

Корхона, муассаса, ташкилот маъмурияти 10 ўқув ойи мобайнида ойлик маошлари сақланмаган ҳолда, ўқувчи ва студентларнинг хоҳиши билан уларга яна ҳафтада бир-икки марта бўш кун бериши мумкин.

⁂

У. ТУРДИМАТОВ: Ишчи ёки хизматчи меҳнат шартномаси билан маълум муддатга ишга кирганида шу муддат ўтгач, хоҳлаган вақтида ишдан бўшаши мумкинми?

Жавоб: Ўзбекистон ССР Меҳнат қонунлари кодексининг 23-моддасига мувофиқ маълум муддатга тузилган меҳнат шартномаси муддати тамом бўлганидан сўнг томонларнинг келишуви билан янги муддатга меҳнат шартномаси тузилиши мумкин.

Агар шартнома муддати тамом бўлган бўлишига қарамасдан меҳнат алоқаси йўқолмаган бўлса ва ҳар икки томон ҳам ишни тўхтатишни талаб қилмаса, у ҳолда меҳнат шартномаси номаълум муддатга узайтирилган ҳисобланади.

Бу демак, ишчи ёки хизматчи ўз ихтиёри билан ишдан бўшаш учун бир ой аввал ариза ёзиб, бу ҳақда маъмуриятни огоҳлантириши керак.

⁂

Қ. СУЛАЙМОНОВА: Мен 1977 йилдан бери «С—100» бульдозерида бульдозерчи бўлиб ишлайман. Йиллик отпускам 18 кун. Шу тўғрими?

Жавоб: Ҳа, СССР Давлат меҳнат ва социал масалалар комитети ва ВЦСПС Президиуми 1977 йил 15 октябрдаги 298/II—22 рақамли қарорига мувофиқ тасдиқланган рўйхатда кўрсатилишича, бульдозерчилар меҳнат отпускасига 6 иш куни қўшилади. 12 кунлик меҳнат отпускасига 6 иш куни қўшилгач, 18 кун бўлади.

А. ХАСАНОВ,
юрист-консультант.

● ШУНДАЙ ОДАМЛАР БОР БЎЛСИН

ЗИЁ ИСТАГАН ЗИЁКОР

Урушдан кейинги оғир йиллар... Тошкентда кўр болалар учун махсус мактаблар очилганмиш, бу ерда кўзи ожизлар ҳам илм олар, турли касб-ҳунарларга ўргатилар эмиш, деган гаплар Қашқадарё областининг Косон районидаги Косон қишлоқ Советига ҳам етиб борган эди. Бундай хушхабарлар Каримжоннинг ҳам қулоғига чалинган эди. У албатта Тошкентга бориб, илм олишни орзу қиларди. Аммо бу эзгу ниятини амалга оширолмай, анча вақтгача боши қотиб юрди.

Болалигидан юрагида ўти бор Каримжон қулай фурсат келганда таваккал қилиб Тошкентга боришни кўнглига тугиб қўйди. Ниҳоят, шундай кун келди ҳам. Ўша куни ўн беш яшар Каримжон ўзидан тахминан бир ярим мучал катта ёшдаги кўзи ожиз киши — Мўмин Жабборов билан бирга Косон станциясида поездга ўтириб, Тошкентга равона бўлди.

Каримжон гоҳ Мўмин аканикида, гоҳ узоқроқ қариндоши бўлмиш ожиз аёл Лутфихон ая Ёқубованикида яшаб юрди. Зиё истаб Тошкентга келган йигитча олдида иккита билим маскани бор эди. Булардан бири — Йўлдош Охунбобоев номидаги республика кўр болалар мактаб-интернати бўлса, иккинчиси — ўша вақтда Чорсу майдонидаги Кўкалдош мадрасаси биносида жойлашган кўрлар ҳунар-техника мактаби эди. Йигитча ҳар иккала мактабга ҳам кўп қатнади, аммо бундан бирон-бир натижа чиқмади: Охунбобоев мактабига кириш учун унинг ёши ўтиб қолган, ҳунар-техника мактабига кириш учун эса, биринчидан, унинг ёши етишмас, иккинчидан, қўлида ҳеч қандай ҳужжати йўқ эди. Ўсмир то Абдумутал Аҳмедов деган ўзидан каттароқ бир кўзи ожиз киши билан учрашмагунча бир йилча сарсон бўлиб юрди. Абдумутал ака унинг дард-ҳасратларини диққат билан эшитгач, бундай деди:

— Менимча, бу масалада сизга фақат бир киши ёрдам қилиши мумкин.

— Ким экан у киши? — ҳаяжонини яширолмай сўради К. Аҳмедов.

— У одамнинг исми-шарафи Қудрат Примқулов. Ўзбекистондаги барча кўзи ожизларнинг раиси ўша киши бўлади. Идораси Чақарда жойлашган. Хоҳласангиз, эртага мен сизни ўша ерга бошлаб боришим мумкин.

Эртаси кун икковлон Ўзбекистон Кўрлар жамиятининг Марказий правлениеси Президиуми раиси Қ. Примқуловнинг қабулхонасига кириб келишди. Қ. Примқулов уларни очиқ юз билан қарши олди. К. Аҳмедовнинг етти аждодидан тортиб ота-онаси-ю, ака-укаларигача, кўриш қобилиятини йўқотиши-ю Тошкентга келиб қолишининг тарихигача суриштириб билди.

Сўнгра телефон трубкасини олиб, кимгадир қўнғироқ қилди. Трубкадан таниш товушни эшитгач, салом-аликдан кейин бундай деди:

— Умар Тоғаевич, мен сизнинг ихтиёрингизга бир йигитчани юборяпман. Мен уни синаб кўрдим, зеҳни чакки эмас. Аммо ҳозирча ҳужжатлари йўқ, шунинг учун вақтинча мени тирик ҳужжат деб билишингизни илтимос қиламан. Гапнинг қисқаси, шу йигитни одам қиласиз, деган умиддаман.

Бу воқеа 1948 йил ёзда содир бўлган эди. Ўшанда Каримжон роппа-роса 16 ёшда эди. Урушдан кейинги йилларда ўнг кўзи салпал кўрадиган, чап кўзи эса мутлақо кўр бўлиб қолган ўсмирнинг тўғри йўл кўрсатиб берувчи бир раҳнамога қанчалик муҳтож бўлганлигини тасаввур этиш қийин эмас. Қудрат Примқулов ана шундай раҳнамоликни ўз зиммасига олди. К. Аҳмедовнинг 1960 йилда партия сафига қабул қилиниши учун тавсия берганлардан бири ҳам шу киши бўлган.

— Ўшанда ҳаётимда туб бурилиш ясалди, десам сира муболаға бўлмайди, — дейди бугунги кунда эллик ёшини қаршилаётган К. Аҳмедов. — Тўғри, ўқишга ҳавасим илгаридан зўр эди, аммо 1941 йил кўкламида чечак туфайли кўр бўлиб қолганимдан кейин ўқишни давом эттиролмадим. Ҳунар-техника мактабида мен кўрларнинг Брайль ёзувини ўргандим, пиолча тўқиш, калава ўраш, арқон эшиш, чўтка ясаш каби касбларни эгалладим. Ҳатто музикадан ҳам дарслар ўтилар эди. Тез вақт ичида доира, рубоб, дутор, най, скрипка, пианино каби музика асбобларига қўлим келиб қолди. Кейинчалик кўрлар клубларида, бадиий ҳаваскорлик тўгаракларида музикадан дарс ҳам бердим.

К. Аҳмедов ҳунар-техника мактабини тугатгач, шу ернинг ўзида чўтка ясаш бўйича инструктор этиб тайинланди, 1953—58 йилларда ўқитувчилик қилди, уйма-уй юриб, кўрлар ўртасида саводсизликни тугатиш кампаниясида қатнашди. Ўзбекистон Кўрлар жамиятининг раҳбарлари муаллим йигитда жўш урган ташкилотчилик қобилиятини сезиб, уни республика Кўрлар жамиятининг Тошкент область правлениеси раислигига тайинладилар. 1961—66 йилларда К. Аҳмедов Тошкент саралаш ва ювиш фабрикасига директорлик қилди. 1966 йилдан 1968 йил охиригача қадар Ўзбекистон Кўрлар жамияти Марказий правлениеси Президиуми раисининг ўринбосари лавозимида ишлади. Ўша вақтдан то бугунги кунга қадар тўрт вариантда (ўзбекча ва русча яссибосма усулида, кўзи ожизлар учун эса ўзбекча ва русча брайлча ёзувда) чиқариладиган «Бир сафда» — «В одном строю» журналига бош редакторлик қилиб келмоқда. Журнални равнақ топтиришдаги жонбозликлари учун унга республикада хизмат кўрсатган маданият ходими унвони берилган.

К. Аҳмедов қаерда ва қайси лавозимда ишламасин, ўқиш билан ишни чамбарчас бирга қўшишни ўзига асосий вазифа қилиб қўйди. Шу асносда у 1957 йилда К. Маркс номидаги педагогика билим юртини, 1964 йилда Низомий номидаги педагогика институтининг ўзбек тили ва адабиёти факультетининг кечки бўлимини тугатди.

Республикамиз кўзи ожизлари К. Аҳмедовни қалами ўткир журналистлардан бири сифатида биладилар. Унинг кўзи ожизлар ҳаётининг турли жабҳаларига оид очерк, лавҳа ва мақолалари «Бир сафда» — «В одном строю» журнали саҳифаларида, шунингдек бошқа журнал ва газеталарда тез-тез босилиб туради.

Журналистик касбини камол топтира борган К. Аҳмедов бадиий адабиёт соҳасида ҳам куч синаб кўришни ният қилиб, «Одамлар орасида» номли воқеий қисса ёзди. Бу қисса Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриётида 1980 йилда босилиб чиққан эди. Китобхонлардан келган кўпдан-кўп хатларда билдирилган талаб ва истакларни ҳисобга олиб, К. Аҳмедов бу асарни қайта ишлаб ва тўлдириб, нашриётга топширди.

А. МУҲАММАДҚУЛОВ.

«Ўзбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчилар ошхонаси корхона меҳнат аҳлига намунали хизмат кўрсатяпти. Сиз суратда шу ошхона кондитер цехининг моҳир қандолатчиларидан (чапдан-ўнгга) Л. Иванова, Н. Файзиева, С. Қурбоноваларни кўриб турибсиз.

М. Нуриддинов фотоси.

● АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

ҚАСПИЙ СУВИ КЎПАЙМОҚДА

Озарбайжон гидрологлари аср бошланганидан бери Каспий денгизининг юзи энг юқорига чиққанлигини қайд этдилар.

Шу денгиз-кўлнинг турли участкаларида ўрнатилган приборлар ўтган йили ичида сув юзи 20—25 сантиметр кўтарилганлигини аниқлади. Бу денгизнинг юзи тинимсиз пасая боришидан сўнгги тўрт йил ичида энг юқори кўтарилишдир.

Республика гидрометеорология ва табиий муҳитни контроль қилиш бошқармасининг бошлиғи И. Алиев бу фактни шарҳлаб, денгиз юзи қулай гидрометеорологик шароитлар туфайли кўтарилганлигини айтди. Бу шароитлар Волга, Урал, Кура дарёларининг суви кўпайишига сабаб бўлган. Шунингдек денгиз ҳавзасида ва унга қуйиладиган дарёлар ҳавзасида атмосфера ёғинлари кўпайиб Каспий юзи буғланишини барқарор қилган.

Бу денгиз тарихининг сири кўп. Статистика маълумотларига кўра, шу аср бошидан бери ундаги сув юзи 3,5 метр пасайган ва бунинг натижасида денгиз юзи 10 минглаб квадрат метр кичрайган. Мутахассислар буни Каспий жаҳон океани билан туташмаганлиги сабабидан ўз ҳавзасида рўй берувчи сув баланси ўзгаришлари ва ер пўстлоғининг тектоник тебранишлари таъсирига дарҳол берилади, деб тушунтирмоқдалар.

Кейинги тўрт йил ичида денгиз юзи 70—75 сантиметр кўтарилди. Олимларнинг фикрича, яқин йилларда шу тенденция сақланиб қолади.

(ТАСС).

Санъаткор билан учрашув

СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофоти лауреати, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Зикир Муҳаммаджоновнинг Коммунистик, Ғалаба, Бекобод районлари, шунингдек пойтахт областининг Чирчиқ шаҳри колхозчилари, ишчилари билан қизиқарли учрашувлари бўлиб ўтди.

Зикир Муҳаммаджонов бу учрашувларда М. Шатровнинг «Олтинчи июль», «Революция этюди», К. Яшиннинг «Инқилоб тонги» спектаклларидан В. И. Ленин ролларини ижро этди. Шунингдек, В. Чичковнинг «Мен Чилига ишонаман» саҳна асаридан Сальвадор Альенде, Уйғуннинг «Беруний» асаридан Абу Райҳон Беруний ролларини томошабинларга манзур бўлди. Санъаткор томошабинларнинг кўпгина саволларига жавоб қайтариш билан бирга, ўзининг ижодий йўли ҳақида гапириб берди.

Санъаткор Зикир Муҳаммаджонов 60 ёшга қадам қўйди. Унинг таржимаи ҳоли ранг-баранг воқеаларга тўла. У Тошкент Давлат университетида ўқиди, фронтда қатнашди. Ҳамза номли ўзбек Давлат академик драма театрида меҳнат қилар экан 200 га яқин ранг-баранг ролларни ижро этди.

Яқинда «Ўзбектелефильм» киностудиясида суратга олинган «Олтин тери» саргузашт бадиий фильмида З. Муҳаммаджонов бош ролини ижро этди. Куни кеча СССР ички ишлар министрлигининг Тошкентдаги олий мактабида санъаткор билан ўтказилган учрашувда ана шу фильм намойиш этилди.

СУД ЗАЛИДАН

Қулфбузарлар қўлга тушди

Тун сокинлиги ҳукмрон. Кун бўйи ухлаб мириққан 28 ёшли Виктор Булгаков керишибгина ўрнидан турди. Кружкадан муздеккина сувни симирди. Лунжига сув олиб ҳовучига қуйиб, юзини ювган бўлди-да, соатига назар ташлаб шивирлади: «Айни пайти».

У олдиндан кўз остига олиб қўйган 27-уйнинг қаршисидаги гаражга ошиқарди. Виктор бегона гараждан И. П. Васильевга тегишли бўлган «Жигули» автомашинасидан 1569 сўмлик эҳтиёт қисмларини ўғрилаб, уйига келтириб ташлади. Буни кўрган отаси В. Булгаков ўғлини терграб, насиҳат қилиш у ёқда турсин, ҳаттоки елкасига қоқиб:

— Яшаворе ота ўғил, — дея мақтаб қўйди.

Бундай мақтовдан қувонган Виктор 22 ёшли укаси Геннадийни ёнига олиб, Юнусобод массивига равона бўлди. 42-уйнинг 63-квартираси эшигини бузиб кириб, 235 сўмлик буюмларни ўмаришди.

— Ўғлонларим, — деди колхозлараро қурилиш трестининг 92-механизациялашган кўчма колоннасида механик бўлиб ишловчи В. Булгаков. — Ҳар эҳтимолга қарши ишларингда асқотиши мумкин бўлган совға тайёрладим.

— Қандай? — Бир овоздан чуғурлашди икки ўғил.

Ота ўғилларига шахсий «Жигули» автомашинасининг калитини тутқазди. Шу кундан бошлаб ака-ука Булгаковлар қулфбузарликни авж олдириб юборишди. Уларга отаси «тортиқ» қилган шахсий автомашина, айниқса қўл келиб қолди. Улар бир куни Чилонзор массивининг 24-кварталидаги уйлардан бирида яшовчи Л. Ҳасанова хонадонидан 2 минг 791 сўмлик пул ва буюмларни гумдон қилишган бўлса, бошқа куни Куйбишев райони территориясида истиқомат қилувчи П. Хлусловнинг хонадонидан 3 минг 406 сўмлик буюм-у кийим-кечакларни олиб юйиб бўлишди. В. Булгаков ўғилларининг «топормон»лигидан қувонибгина қолмади. Ҳаттоки, ўғирлик молларга харидор топиб, гилам, пўстин каби танқис молларни сотиб, эвазига ҳар биридан 100 сўмдан «хизмат ҳақи» олиб қолди. Ака-ука бир неча ой давомида кишиларнинг ҳалол меҳнат эвазига топган 18 минг сўмликдан ортиқ мол-мулкини ўғрилашиб, навбатдаги «ов»га чиққанларида қўлга тушдилар.

Ленин район халқ судида қулфбузарларнинг қинғир иши кўриб чиқилди. Ака ва уканинг ҳар бири 5 йилдан, уларнинг отаси В. Булгаков эса 3 йил муддатга қамоқ жазосини олишди. Бундан ташқари В. Булгаковга тегишли «Жигули» автомашинасини давлат фойдасига мусодара қилиш ва жабрланувчиларга етказилган зиённи қисман тўлаттириш юзасидан суд ҳукми ўқиб эшиттирилди.

Ҳ. МУИДИНОВ.

Редактор ўринбосари
С. Б. ЁҚУБОВ.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ
ШАҲАР ҚИНОТЕАТРЛАРИ ЭКРАНЛАРИГА
«ОҚ ТУН РАНГИДАГИ ЛИМУЗИН»
НОМЛИ ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМНИ
ЧИҚАРАДИ

Сценарий муаллифи — М. Свире.
Режиссёр — Я. Стрейч.
Ролларда: Л. Берзиня, О. Дреге, У. Думпис ва бошқалар қатнашадилар.

...Мирта хола қишлоқдаги ўз уйида ёлғиз яшайди. Қариндош-уруғларининг хотираларидан аллақачон чиқиб кетган бу кекса аёлнинг лотерея билетига енгил машина ютуқ чиқади. Бундан хабар топган қариндошлар «Жигули» машинасини меросга олиш ниятида ҳаракатга тушиб қолишади ва охири бирбирлари билан жанжаллашиб қолиб, кекса аёлнинг ёлғиз ўзини ташлаб жўнаб кетишади. Мирта хола ўз ўлими олдидан машинани бир умр ўзига содиқ бўлиб қолган кекса дўстига васият қилиб қолдиради.

РИГА КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

ТОШКЕНТЛИКЛАР ВА ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ ДИҚҚАТИГА!
«СЕРВИС» АГЕНТЛИГИ
қуйидаги маршрутлар бўйича
САЁҲАТЛАРГА
ПУТЁВКАЛАР СОТАДИ

Москва — Измайлово — ҳамма ойларга.

Ленинград — март, апрель, сентябрь, декабрь ойларига.
Ленинград атрофидаги туристик базалар: Поддубская — май-сентябрь ойларига; **Нахимовская — Толмачевская** — июнь, август ойларига; **Лосевская** — август, сентябрь ойларига.

БОЛТИҚБЎЙИГА

Пярну — Эстония курортига — май-сентябрь ойларига;
Жанубий Литвага — июнь, сентябрь ойларига;
Венте дарёсида дам олиш учун — июнь ойига;
Болтиқ ва Калининград кўрфазига — сентябрь ойига;
Клайпеда — май, июнь, август, сентябрь ойларига;
Вильнюс — Рига — май, сентябрь ойларига;
Гродно — Друскининкай — май, июнь ойларига.
Шимолий Осетия ва Кавказ туристик базалари — май-сентябрь ойларига;
Фрунзе — Ўш — Арслонбоп — Ўш — июнь-сентябрь ойларига.
Фрунзе — Олмаота — Душанба — ҳамма ойларга.
Қрим (8—9 кунлик поход билан) — август, сентябрь ойларига.

Мактаб ўқувчиларининг баҳорги каникул кунларида ва 1, 9 май ҳамда 7 ноябрь байрам кунларида Москвага 6 кунлик саёҳатга.

Путёвка баҳосига овқатланиш, яшаш ва экскурсия хизматлари киради.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Ўзбекистон ССР 50 йиллиги проспекти, Марказ — 13, 35-уй («Ленинград» меҳмонхонаси ёнида). Телефон: 41-80-16.

Ўзбекистон ССР ҳунар-техника таълими давлат комитети
206-ШАҲАР ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1982—83 ўқув йилига
қуйидаги ихтисосликлар бўйича
ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

автомобиль кранининг ҳайдовчиси, Совет Армияси сафларидан запасга бўшатилганлар (3 классли) **«С» категориядаги гувоҳнома олиш учун ўқийдилар;**
автослесарь, бульдозер, скрепер, прицепли грейдер ҳайдовчиси, сувоқчи-бўёқчи, дурадгор, сантехник, электр слесарь, электр пайвандловчи.

Ўқиш муддати: 10 синф ҳажмида маълумотли йигитлар ва қизлар учун 6 ойдан бир йилгача, 8 синф ҳажмида маълумотлилар учун эса — 3 йил.

10 синф ҳажмида маълумотли ўқувчилар ойига 30 сўм стипендия, сантехник ва электр слесарлар — 65 сўм, шунингдек ишлаб чиқариш практикаси вақтида иш ҳақининг 50 процентини оладилар. 3 йил муддат билан ўқийдиган ўқувчилар исталган олий ўқув юртига кириш ҳуқуқини берадиган ихтисослик ва ўрта маълумот бўйича диплом оладилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар олий, ўрта ўқув юртларига имтиёзли шароитларда қабул қилинадилар.
Билим юртини битирувчилар Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига ишга юбориладилар.
Ўқиш вақти меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртида ёғоч ўймакорлиги, фото тўгараклари, вокаль-чолғу ансамбли ва бошқалар ишлаб турибди.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар керак бўлади: директор номига ёзилган ариза, маълумоти тўғрисида гувоҳнома, справкалар: турар жойидан, медицина (286-формали), автомобиль крани ҳайдовчилари учун 6 та фотосурат (4х5 см).

Ҳужжатлар ҳар куни соат 9 дан 17.00 гача (якшанбадан ташқари) қабул қилинмоқда.

Адрес: 700128. Тошкент шаҳри, Октябрь райони, Хуршид кўчаси, 83-уй, (48-автобус, 23, 27, 10-трамвайлар, 10-троллейбуснинг «Лабзак» бекати. Телефон 41-38-22.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 17/II да **Гурунг**, 18/II да **Абу Али ибн Сино.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 17/II да **Олифта**, 18/II да **Хизматингизга тайёрмиз.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 18/II да **Баланд дорга осилма.**

КИНО

17 ФЕВРАЛДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:
«ИНСОН БАХТ-САОДАТИ ЙЎЛИДА» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.**
«САБАНТУЙ ТОМОН ЙЎЛ» — **Фестиваль.**
«РАИС» — **Қозоғистон.**
«ЎЗИНГ ҲАҚИНГДА ҲИКОЯ ҚИЛ, ДАЛА» — **Нукус.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:
«ЭРКАКЛАР» — **Лисунов номли** (тоқ соатларда), **Тинчлик** (жуфт соатларда), **К. Ерматов номли** (жуфт ва тоқ соатларда).
«ОЛАМНИНГ САККИЗИНЧИ МЎЪЖИЗАСИ» — **Искра** (16, 18, 20.00).

18 ФЕВРАЛДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:
«ИНСОН БАХТ-САОДАТИ ЙЎЛИДА» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.**
«ГРУЗИЯ — ОЛҒА ВА ЮКСАЛ!» — **Москва.**
«САБАНТУЙ ТОМОН ЙЎЛ» — **Фестиваль.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:
«ОЛАМНИНГ САККИЗИНЧИ МЎЪЖИЗАСИ» — **Лисунов номли** (тоқ соатларда), **Искра** (16, 18, 20.00).
«БУТУНЛАЙ АКСИ» — **Тинчлик** (жуфт соатларда).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ
СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
18 ФЕВРАЛЬ СОАТ 19.00 ДА
ҚУРУЛТОЙ ҚАТНАШЧИЛАРИГА БАҒИШЛАНГАН БУТУНИТТИФОҚ ПРОФЕССИОНАЛ БАДИИЙ КОЛЛЕКТИВЛАР КЎРИК-КОНКУРСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ЛЕНИН КОМСОМОЛИ МУКОФОТИНИНГ ЛАУРЕАТИ ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС «ШОДЛИК» АНСАМБЛИНИНГ
КОНЦЕРТИ
ҚАТНАШАДИЛАР:
VI ЖАҲОН ФЕСТИВАЛИНИНГ ЛАУРЕАТИ АНВАР РУСТАМОВ.
Тошкент область Ленин комсомоли мукофотининг лауреати
НАРЗИДДИН ШЕРМАТОВ.
Солистлар: Бахтиёр ХОЛМУҲАМЕДОВ, Дилором ҚАЮМОВА, Бахтиёр ТЎЛАГАНОВ, Ҳотам ҲОЖИЕВ, Райҳон АБДУЛЛАЕВА.
ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.
Программани — Ўткир СИДДИҚОВ олиб боради.
«ШОДЛИК» ансамблининг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери — Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Қодир МЎМИНОВ.
Музика раҳбари — Исматулла РАҲМАТУЛЛАЕВ.
Билетлар концерт зали кассасида соат 14.00 дан сотилади.

ТОШКЕНТ ШАҲАР МЕҲНАТ БЎЛИМИ
Приморье ўлкасининг «ПУТЬ К КОММУНИЗМУ» колхозига доимий яшашга
ОИЛАЛАРНИ ТАШКИЛИЙ РАВИШДА
КЎЧИРИБ ЎТКАЗАДИ
Қуйидаги ихтисосли кишилар керак:
механизаторлар, слесарлар, қурувчилар, чорва молларига қаровчи ишчилар.

Ўз ҳисобида камида икки меҳнатга яроқли аъзоси бўлган оилалар кўчиб ўтиш учун расмийлаштирилади. Бундан 16 дан 55 ёшгача бўлган эркаклар ва 16 дан 50 ёшгача бўлган аёллар медицина комиссияси томонидан бевосита қишлоқ хўжалигида жисмоний ишга яроқли деб топилган бўлиши лозим.

Оиласи бўлмаган запасга бўшатилган ёки истеъфога чиқарилган ҳарбий хизматчиларга кўчиш учун рухсат берилади.

Жўнаб кетиш вақтида Приморье ўлкасининг Спасск районига кириш ва яшаш учун пропуск расмийлаштирилади, оила бошлиғи ва аъзолари молиявий ёрдам оладилар. Кўрсатилган ерга етиб келган оила уй билан таъминланади ва чорва моллари сотиб олиш учун кредитлар берилади.

Барча масалалар юзасидан: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд ва ишга жойлаштириш район пунктларига мурожаат қилинсин.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

17 ФЕВРАЛЬ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

18.15 «Буратино кўргазмаси». 18.45 «Инсон ва қонун». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.35 «Экономика тежамли бўлиши керак». 19.50 «Қалбга яқин қўшиқлар». 20.30 Фильм экранга чиқарилганлигининг 40 йиллигига. «Москва остоналарида немис-фашист қўшинларининг тор-мор этилиши». Ҳужжатли фильм. 21.30 «Время». 22.05 Тўпли хоккей бўйича СССР чемпионати. «Зоркий» — «Вимпел». 2-тайм. Красногорскдан олиб кўрсатилади. 22.45 «Дунё воқеалари». 23.00 «Ёшлар адреслари».

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.50 «Бир аср — қарилик эмас». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Боку). 19.00 Концерт. 19.30 «Қишлоқ янгиликлари». 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». 20.45 «Жойида ҳал этилмоқда». 1-кўрсатув. «Шаҳарлар одамлар учун кенгаймоқда». Курск области партия ташкилотларининг меҳнаткашлар хатлари ва таклифлари билан ишлаш тажрибасидан. 21.30 «Время». 22.05 «Кодли номи «Жануб момақалдироғи». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Сариқ тумшуқ Пики». Мультфильм. 18.20 Болалар учун концерт. «Булбулча» Хоразм ансамбли ижро этади. 19.00 «Стадион ҳамма учун». 19.30 «Ахборот» (рус). 19.45 «Анъаналар ва замонавийлик». 20.20 «Ўзбекистоннинг яркирама тошлари». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»). 20.30 «Ахборот». 20.50 «Дирижёр ҳикоя қилади». Кўрсатувни Ўзбекистон ССР халқ артисти З. Ҳақназаров олиб боради. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Алмашлаб экиш — мўл ҳосил гарови». 22.25 «Резидент тақдири». Бадиий фильм. 2-серия. 23.35 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги. 23.50 Кўрсатувлар программаси.

18 ФЕВРАЛЬ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». Ленинграддан олиб кўрсатилади. 10.10 «Кодли номи «Жануб момақалдироғи». Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 11.15 Москва Давлат маданият институти студентларининг концерти. 12.00 Адабий ўқиш. В. Астафьев. «Чўпон ва чўпон қиз». 12.50 Янгиликлар.

15.00 Янгиликлар. 15.20 «Дўстларимиз экранида». Социалистик мамлакатлар телевидениелари ҳужжатли фильмлари программаси: «Бир шаҳар портрети. Эрдэнэт» (МХР). «Анъаналар ва касб» (БХР). «Татралар» (ЧССР). 16.00 Шахмат мактаби. Разрядлилар учун. 16.30 «Горнчилар, қаердасиз!». 17.15 Тюмень области бадиий коллективларининг чиқиши. 17.45 СССР билан Юқори Вольта ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатилганлигининг 15 йиллигига. Кинопрограмма.

18.05 «Стадион ҳамма учун». 18.35 «Миллионлар ленинча университети». «Инсон маънавий дунёсининг асослари». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Оила даврасида» туркумидан. «Паша+Ира». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 20.20 «Бир рейслик шофёр» Телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия. 21.30 «Время». 22.05 Санъат усталарининг концерти. 23.05 «Дунё воқеалари». 23.20 Илмий-оммабоп фильм.

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.50 РСФСРда хизмат кўрсатган артист, Грузия ССР халқ артисти М. Касрашвили ҳамда СССР халқ артисти З. Соткилава концерти. 19.30 «Биз БАМни қуряпмиз». 20.00 «Ҳамдўстлик» телевизион журнали. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». 20.45 «Жойида ҳал этилмоқда». 2-кўрсатув. «Чашмалар». 21.30 «Время». 22.05 «Қадрдонларим». Бадиий фильм.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси.

I

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 Зоология. Ўрта Осиёдаги қушларнинг хилма-хиллиги (рус). 12.00 Мактаб ўқувчилари учун «Санъат ғунчалари» (такрорий). 12.30 Зоология. Ўрта Осиёдаги қушларнинг хилма-хиллиги. 13.00 «Резидент тақдири». Бадиий фильм. 2-серия.

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Болалар учун. «Мен, сен ва мультик». 18.50 «Мусобақа — омма ижоди» телевизион конкурсининг якуни (рус). 19.30 «Ахборот» (рус). 19.45 «Замин менинг тақдиримда». Кинопрограмма. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Қизлар гулдастаси». Концерт. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Эртага — Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги илғорларининг қурултойи». Кўрсатув тугагач — Кўрсатувлар программаси.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Геология ва геофизика институти маъмурияти ва жамоат ташкилотлари институт ходими

Маҳсума Маҳмудовна АҲМЕДОВАнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳуманинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

4 бет ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. Тошкент — ГСП. Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши — 32-63-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-55-32; хатлар — 33-79-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери — 32-78-94; [illegible] — 33-90-50.

17 ФЕВРАЛЬ 1982 й. Р — 07074. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ ордени босмахонаси, Тошкент шаҳри. В — 2199. ИНДЕКС 64690